16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1995 ՇԱԲԱԹ # 179 (933)

Ազգ
Azg armenian daily

Թուրքիա. Էրդալ Ինյոնյուն նույնպես հրաժարական տվեց

Անատոլիա լրատու գործակալության հաղորդման համաձայն, Թուրքիայի արտգործնախարար Էրդալ Ինյոնյուն վարչապետ Թանսու Չիլլերին է ներկայացրել իր հրաժարականը: Անցյալ շաբաթվա վերջում տեղի ունեցած ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության համագումարից առաջ Ինյոնյուն հայտարարել էր, որ եթե կուսակցության նախագահի ընտրվի Դենիզ Բայկալը, ինքը կհրաժարվի արտգործնախարարի պաշտոնից: Բայկալը լայն մեծամասնությամբ ընտրվել էր կոալիցիոն կառավարության կազմող կուսակցության նախագահ: Թուրքիայի արտգործնախարարության բարձրաստիճան մի պաշտոնյա Անատոլիա լրատու գործակալությանը հայտնել է, թե Ինյոնյուն իր հրաժարականը ներկայացրել է երկուշաբթի օրը: Ինյոնյուն արտգործնախարար էր նշանակվել 1995 թ. մարտին: Վարչապետ Թանսու Չիլլերի կոալիցիոն կառավարության մաս կազմող ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունից նշանակված մյուս նախարարները նույնպես իրենց հրաժարականները ներկայացրել են Չիլլերին:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Արկադի Ղուկասյան. «Ղարաբաղին անհրաժեշտ է Հայաստանի առավել ակտիվ աջակցությունը»

Սեպտեմբերի 14-ին Ստեփանակերտում կայացավ ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի մամլո ասուլիսը՝ նվիրված օրերս Մոսկվայում ավարտված ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցությունների հերթական փուլի արդյունքներին: Հանրապետության արտաքին քաղաքական ղեկավարը տեղեկացրեց, որ բանակցությունները Ռուսաստանի մայրաքաղաքում անցել են վերջին ժամանակներս ավանդական դարձած սխեմայով: Հիմնական շեշտը դրվել է քաղաքական մեծ համաձայնագրի երկու հավելվածի վրա: Առաջին հավելվածը ռազմատեխնիկական միջոցների քննարկումն է, որը նախատեսում է կրակի դադարեցման ռեժիմի ամրապնդման՝ միջազգային պրակտիկայում ընդունված մեխանիզմների մշակում:

Նախարարի խոսքերով, չնայած ադրբեջանական պատվիրակության արտասովոր կոշտ դիրքորոշմանը, համաձայնագրի առաջին հավելվածի քննարկման ընթացքում որոշակի առաջընթաց է արձանագրվել: Կողմերին հաջողվել է համաձայնության հասնել մի շարք ոչ սկզբունքային եւ զուտ տեխնիկական հարցերում: Մասնավորապես պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել «ոչ թռիչքային գոտու» ստեղծման մասին: «Կարծում եմ, հասկանալի է, թե ո՞ւմ է ձեռնտու այդ պայմանավորվածությունը, երբ հիշենք ԼՂՀ բնակավայրերի օդային ռմբահարումները ոչ հեռավոր անցյալում», ասաց Արկադի Ղուկասյանը: Տես # էջ 2

Ալդո Այելլոն կժամանի Երեւան

Այսօր Բաքվից Երեւան կժամանի ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ բանագնաց Ալդո Այելլոն: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի եւ արտգործնախարար Հասան Հասանովի հետ հանդիպման ժամանակ Ալդո Այելլոն հայտարարել է, թե տարածաշրջան կատարած իր այցի հիմնական նպատակը ոչ թե նոր առաջարկներ տալն է, այլ հակամարտության կողմերի հետ հանդիպումների միջոցով պարզելը, թե ուր են հասել նրանք եւ ինչ տիպի նոր գործնական նախաձեռնություններով կարող են հանդես գալ: «Մենք կարծում ենք, որ կարելի է արագացնել խաղաղ կարգավորման ընթացքը, եւ պատրաստ ենք ավելի գործնական օգնություն ցույց տալ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի լուծման հարցում», ասել է նա: Հեյդար Ալիեւն իր հերթին հայտարարել է, թե Ադրբեջանը պատրաստ է իրատես փոխզիջումների գնալ, բայց թույլ չի տա, որ իր հետ ուժի դիրքերից խոսեն: Իսկ Հասան Հասանովը նշել է, որ մինչեւ գրավված տարածքները չազատվեն, խաղաղություն հաստատելու մասին բոլոր խոսակցությունները դատարկ բլեֆ են:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հոգաբարձուների խորհուրդը կգումարի 5-րդ նիստը

Սեպտեմբերի 19-20-ը Երեւանում կանցկացվի «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի 5-րդ նիստը: Այդ առթիվ Հայաստան են ժամանել ոչ միայն խորհրդի արտասահմանյան անդամներ, 16 տեղական հանձնախմբերի ղեկավարներ, այլեւ մոտ 15 սփյուռքահայ մամուլի ներկայացուցիչներ, այդ թվում «Արմինըն Օբզերվըր» խմբագիր Օշին Քեշիշյանը, «Աշխարհ» եւ «Ազատ մամուլ» (Ֆրանսիա), «Սարդարապատ» (Արգենտինա), «Արարատ» եւ «Նոր կյանք» (Բեյրութ), «Արեւ» եւ «Ջահակիր», «Մասիս», «Արմինըն ռեփորթր», «Նոր կյանք», «Նոր օր» (ԱՄՆ) թերթերի խմբագիրներն ու թղթակիցները: Նրանց համար նախատեսված է սեպտեմբերի 17-ին եւ 18-ին հատուկ արշավ կազմակերպել Գյումրի, Սպիտակ, Վանաձոր, Զանգեզուր եւ Լեռնային Ղարաբաղ: Ի դեպ, կիրակի օրը Վանաձորում տեղի կունենա հիմնադրամի աջակցությամբ կառուցված բնակելի շենքի եւ մանկապարտեզի հանդիսավոր բացում, որին ներկա կգտնվի նաեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ը: Հիմնադրամի երկօրյա նիստերում ելույթներ կունենան նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը, հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Մանուկ Պետրոսյանը, վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամ Վահե Ջազմաղարյանը, որոնք կլսեն տեղական հանձնախմբերի հաշվետվություններն ու զեկույցները: Հիմնադրամի մամուլի ծառայությունից տեղեկացանք նաեւ, որ ՀԽ-ի 5-րդ նիստին չեն մասնակցի Ալեք Մանուկյանը (ԱՄՆ), ՀԲԸՄ նախագահ Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնը (ԱՄՆ), Վարդան Գրիգորյանը (ԱՄՆ), Էդուարդո Էռնեկյանը եւ Էդուարդո Սեֆերյանը (Արգենտինա), Անրի Վեռնոյը (Ֆրանսիա): Հայ օգնության միության ներկայացուցիչ Լիզա Ավագյանը եւ Հայ հեղափոխական դաշնակցությունից Վաչիկ Ղարաբեկյանը չեն մասնակցի, քանի որ այդ կազմակերպությունները կասեցրել են իրենց մասնակցությունը հիմնադրամի աշխատանքներին, թեեւ հոգաբարձուների խորհուրդը դեռեւս չի հաստատել այդ կասեցումը: Հայտնի է նաեւ, որ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Առաջինն իր փոխարեն Երեւան է ուղարկում Մեսրոպ արք. Աշճյանին, քանի որ ինքն այդ օրերին պետք է նախագահի եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդը: Իսկ Հայ ավետարանական եկեղեցու վերապատվելի Մովսես Ճանըմյանի փոխարեն կժամանի Ռենե Լեւոնյանը: Խիստ զբաղվածության պատճառով նիստին չի մասնակցի նաեւ Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչ Արշավիր Գյոնջյանը, որն իր փոխարեն լիազորել է «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանին:

Հնարավոր է, երկրորդ օրվա նիստին իր մասնակցությունը բերի հոգաբարձուների խորհրդի անդամ Շառլ Ազնավուրը, որի համերգը նախատեսված է հաջորդ օրը՝ սեպտեմբերի 21-ին:

Ավելացնենք, որ արտասահմանյան անդամներից կմասնակցեն նաեւ Հրայր Հովնանյանը (ԱՀՀ), Վահրիճ Ջերեջյանը (ՄԴՀԿ), Վաչե Մանուկյանը (Մեծ Բրիտանիա), ինչպես նաեւ Հայ կաթողիկե եկեղեցու Պետրոս արք. Մխիթարյանը: Հիմնադրամի գործունեության արդյունքների ամփոփումից հետո, սեպտեմբերի 22-ին նախատեսված է գործադիր վարչության եւ տեղական հանձնախմբերի նիստ: Ա. Հ.

Արսեն Արծրունին դարձյալ հրաժարվեց իր ցուցմունքներից

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍ: Անսովոր ժամանակով հետաձգված «Դրոյի» գործով դատավարությունը այսօր սկսվեց խիստ սակավամարդ դահլիճում, պատճառը, շատերի կարծիքով, «Լրաբերի» ապատեղեկատվությունն էր, համաձայն որի դատը պիտի շարունակվեր երկուշաբթի:

Նիստը սկսվեց ամբաստանյալ Արծրունու՝ նախագահող Մանուկյանին ուղղված նամակի ընթերցմամբ, որով Արծրունին բացատրում էր նախորդ նիստում իր հիվանդի սննդամթերքի խոստովանությունը: Ինչպես իր նամակում նշում է Արծրունին, երբ մերժվեցին իր բոլոր դատական խնդրանքի միջնորդությունները՝ չարաշահել օրագիրը կամ համակարգիչը դատարան բերելու մասին, ստեղծվեց մի անհասկանալի իրավիճակ, երբ հնարավոր չէր նորմալ պաշտպանվել: Արսեն զգուշացրել էր նաեւ դատախազի «զգեստափոխից ներքեւ» հարցերի շարքը, ինչը շրջի մեջ է գցել Արծրունուն եւ վերջինս շեղվել է իր պաշտպանական տակտիկայից: Նամակում Արծրունին հայտարարում էր, որ տրված ցուցմունքը չի համապատասխանում իրականությանը եւ դատարանից պահանջում էր օրագիրն ու համակարգիչը: Սակայն նաեւ մտավախություն էր հայտնում, որ դատարանը դժվար թե դուրս գա իր սահմաններից, քանզի դա կարող էր ապացուցել, որ ՀՀ նախագահի 1994 թ. դեկտեմբերի 28-ի հայտնի ելույթը սխալ է: Նաեւ նշվում էր, որ որեւէ դաշնակցականի մահվան դատավճռով վախեցնելը անհնար է:

Ընդմիջումից հետո հրապարակվեցին Արծրունու 1995 թ. հունվարի 13-ի, 16-ի, 17-ի, 19-ի, 24-ի ցուցմունքները, համաձայն որոնց Արծրունին խոստովանել է «Դրո-1» ապաստարանը կազմակերպելը, «Դրո» կառույցի կանոնադրությունը գրելը, Հ. Մարգարյանի մի քանի հանձնարարությունները կատարելը եւ այլն, փաստորեն բացահայտելով «Դրոյի» ողջ ներքին խոհանոցը: Արծրունին ցուցմունքները համարեց սխալ, ասելով, որ «ինչ պահանջել են, այն էլ գրել եմ»: Ի դեպ, երբ նախկինում նա պարզապես հրաժարվում էր նախագահողի ու մեղադրողների հարցերին պատասխանել, ապա այսօր «բոլոր հարցերին հստակ կպատասխանեմ օրագիրն ու համակարգիչը բերելուց հետո»: Արծրունին նաեւ խորհուրդ էր տալիս ցուցմունքների անտրամաբանական ու տարօրինակ դրվագներին առնչվող հարցերը ուղղել «նրանց, ովքեր ինձ կարգադրում էին գրել»:

Քննությունը կշարունակվի երեքշաբթի՝ սեպտեմբերի 19-ին:

ԲՈՍՆԻԱ

Եռօրյա հրադադար. Սերբերը հետ են քաշում զրահատեխնիկան

Երեկ Բրյուսելում տեղի ունեցավ ՆԱՏՕ-ի խորհրդի նիստ: Նկատի առնելով, որ ձեռք է բերվել համաձայնություն հետ քաշել սերբական ծանր զրահատեխնիկան Սարաեւոյի անվտանգության գոտուց, ՆԱՏՕ-ի հրամանատարությունը որոշեց երեք օրով դադարեցնել ռազմական գործողությունները: Սերբական ուժերի հրամանատար գեներալ Մլադիչը համաձայնել է հետ քաշել ծանր ռազմատեխնիկան Սարաեւոյի շրջանից միայն մի պայմանով՝ մահմեդական զորքերի ծանր զրահատեխնիկան, որը մնում է Սարաեւոյի մոտակայքում, պետք է վերահսկվի ՄԱԿ-ի «կապույտ սաղավարտների» կողմից: Ամերիկյան լրատվական միջոցները նշում են, որ ծրագրվում է տեղակայել այդ գոտում ռուսական եւ ՆԱՏՕ-ի ռազմական ստորաբաժանումները: ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերին ընդգծեց, որ շատ անհրաժեշտ է ռուսական «կապույտ սաղավարտների» տեղաբաշխումը անվտանգության գոտում: Սակայն այս առաջարկին կտրականապես դեմ են մահմեդականները եւ հայտնի չէ նրանց ղեկավար Ալիա Իզեթբեգովիչի դիրքորոշումը այս հարցում:

Սարաեւոյի շրջակայքում տեղակայված ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի շտաբի պետ՝ գնդապետ Դեմուրենկոն հայտարարեց, որ սերբական կողմը սկսել է ծանր զրահատեխնիկայի հետքաշումը Սարաեւոյից: Գ. Բ.

Հայաստանի մտավորականները դատապարտում են «քաղաքակիրթ աշխարհը»

Հարավսլավիայի ճգնաժամը տեղայնացված բնույթի չէ, այլ նախ եւ առաջ համաշխարհային համակարգի ճգնաժամ է. համակարգ, որն այդպես էլ ի զորու չեղավ ընտրել Բոսնիայի կարգավորման գործում խաղաղ ճանապարհ: Պրոֆեսոր Սուրեն Զոլյանի այդ համոզմունքը հնչեց երեկ ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում, ուր հրավիրված էր Հայաստանի մտավորականության համաժողովը: «Հարավսլավական ճգնաժամը եւ նրա ազդեցությունը գլոբալ եւ տարածաշրջանային քաղաքականության վրա» թեմայով համաժողովի կազմակերպիչներն էին Հայաստանի գիտարդյունաբերական եւ քաղաքացիական միությունը, Հայաստանի կոմունիստական կուսակցությունը, Հայ սերբական ընկերությունը, Համերաշխ աշխարհի հիմնադրամը, Արդարություն եւ արժանապատվություն միությունը եւ Սախարովի անվան հայկական հիմնադրամը:

Համաժողովի նախաձեռնողն էր Հոգեհարազատ ժողովուրդների համագործակցության միությունը, ուր անդամագրված են Ռուսաստանի, Բուլղարիայի, Սերբիայի, Ուկրաինայի, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի համապատասխան կազմակերպությունները: Ելույթ ունեցողները (պատմաբաններ, հայ սերբական ընկերության նախագահ Բարխուդարյան, Մարգսյան, Եսայան եւ այլք) միանշանակ դատապարտում էին «քաղաքակիրթ աշխարհի խաղաղարար ուժերի» դիրքորոշումը բոսնիական սերբերի եւ ընդհանրապես Բոսնիայի եւ Կրաինայի կարգավիճակի վերաբերյալ՝ զուգահեռելով ստեղծված իրավիճակը հայոց ցեղասպանության «ոգուն հարազատ» այդ [illegible]ունների հետ: Տես # էջ 2

Մահապատիժը շատ ավելի էժան է, քան ցմահ բանտարկությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Մահապատիժը վերացնելու որոշումը չի հակասի բացառիկ պատժամիջոցի կիրառումը վերաբերող ՀՀ հիմնական օրենքի հոդվածին: Այս կարծիքը հայտնեց Հայաստանի Ազգային ժողովի իրավաբանական բաժնի վարիչ Հենրիկ Խաչատրյանը: Նրա խոսքերով, Սահմանադրության 17-րդ հոդվածում ընդունված «մահապատիժը, մինչեւ դրա վերացումը, կարող է կիրառվել որպես հատկապես ծանր հանցագործությունների բացառիկ պատժամիջոց» ձեւակերպումը հնարավորություն է տալիս բացառիկ պատժամիջոցը չեղյալ հայտարարել առանց հիմնական օրենքում փոփոխություններ կատարելու:

Խաչատրյանը կարծում է, որ հարցը համաժողովրդական քննարկման չդնելու սահմանադրական հանձնաժողովի որոշումից հետո Հայաստանում շատ չեն անդրադառնա մահապատժի վերացման խնդրին: Խաչատրյանը բերեց Ֆրանսիայի օրինակը: Մահապատիժն այդ երկրում վերացվեց ընդամենը 3 տարի առաջ՝ սուր վիճաբանություններից հետո, ասաց նա: Ի դեպ, բացառիկ պատժամիջոցը վերացնելով, ֆրանսիացիներն այն փոխարինեցին ցմահ բանտարկությամբ, «որը Հայաստանի ներկա պայմաններում չափազանց թանկ կնստի», ավելացրեց Խաչատրյանը:

Ֆրանսիան իրականացնելու է միջուկային ծրագիրը

Ֆրանսիան լիովին կիրականացնի Խաղաղ օվկիանոսում իր հայտարարած միջուկային փորձարկումների ծրագիրը, չնայած աշխարհով մեկ հնչած բողոքներին: Այս մասին հայտարարել է Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Էրվե դը Շարետը, որն ընդունել է Նոր Զելանդիայի կառավարության հատուկ դեսպանորդին: Վերջինս Փարիզ է ժամանել նախագահ Ժակ Շիրակին պաշտոնական բողոք հայտարարելու նպատակով: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Սակայն, երբ համաձայնագրի առաջին հավելվածը քննարկելիս ԼՂՀ եւ Ադրբեջանի պատվիրակությունները բախվելով մեծ դժվարությամբ հասել են որոշակի հաջողության, այս երկրորդ ռազմաքաղաքական հիմնախնդիրներ պարունակող հավելվածի քննարկման ժամանակ կողմերի դիրքորոշումները, ...են հակամարտության կարգավորման բանակցությունները: «Անհնարին է հիմնախնդիրը բաժնել առանց ախտորոշման, ասաց նախարարը: Այս հարցում անհրաժեշտ է հստակություն, չի կարելի դիվանագիտությունը կառուցել մշուշոտ պատկերացումների վրա, օրինակ, սահմանների հարցը: Մենք չենք հասկանում այն իրավիճակը, երբ պատվիրակությունը որոշակի ճնշում էր զգում իր վրա, որի պատճառը Ղարաբաղի համար ոչ հօգուտ Բոսնիայի եւ Աբխազիայի նախադեպերն են: Սահմանների եւ տարածքների ամբողջականության փոփոխության հարցերում իրեն զգացնել է տալիս պահպանողականությունը միջազգային որոշ կազմակերպություններում: Այս պարա-

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Արկադի Ղուկասյան. «Ղարաբաղին անհրաժեշտ է Հայաստանի առավել ակտիվ աջակցությունը»

արտգործնախարարի խոսքերով, մնացել են անփոփոխ եւ իրարամերժ: Ադրբեջանը ԼՂՀ-ից պահանջում է անվերապահ դուրս բերել ղարաբաղյան զորքերը վերահսկվող տարածքներից, որից հետո միայն, պաշտոնական Բաքվի կարծիքով, հնարավոր կլինի անցնել քաղաքական խնդիրների կարգավորմանը: Ղարաբաղյան կողմը իր հերթին գտնում է, որ նախնառաջ անհրաժեշտ է հստակեցնել ԼՂՀ ապագա կարգավիճակի եւ մարտական գործողությունների չվերսկսման հարցերը, որից հետո ձեռնամուխ լինել տարածքային հիմնախնդրի քննարկմանը:

«Մեր դիրքորոշումը հետեւյալն է, ասաց Ղուկասյանը. հակամարտող որեւէ կողմ չպետք է դիմի առավել մեծ ռիսկի, քան մյուսը: Ցավոք, մենք բախվել ենք Ադրբեջանի ներքին փորձին ԼՂՀ-ից պահանջել առավելագույն ռիսկ, իսկ իր կողմից չդիմել ոչ մի ռիսկի»:

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի աշխատանքի ժամանակ ԼՂՀ պատվիրակությունը, նախարարի տեղեկացմամբ, տարածել է մի հայտարարություն, որտեղ բանակցային գործընթացի արդյունավետության բարձրացման նպատակով առաջարկվել է բոլոր մասնակիցներին 1. ձեռնամուխ լինել հակամարտության բովանդակության որոշմանը: Դրա համար, ըստ նախարարի, անհրաժեշտ է դիմել հակամարտ կողմերին, առաջարկելով ցույց տալ, թե ըստ իրենց, որն է հակամարտության էությունը: 2. Սահմանել իրավաքաղաքական փաստերը, որոնք վերաբերում Ղարաբաղից պահանջում են դուրս բերել զորքերը վերահսկվող տարածքներից: Երբ կա «ազատված տարածքներ» հասկացություն, ապա պետք է գոյություն ունենա նաեւ «ոչ ազատված տարածքներ» հասկացությունը: Այսօր Ադրբեջանի համար թե Ստեփանակերտը, թե, օրինակ, Աղդամը, նույնական են, նրա համար գործնականորեն չկա ոչ մի սահման: Նախկին Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար մարզը լուծարված է, իսկ ԼՂՀ-ն չճանաչված: Անհասկանալի է, թե ինչի հիման վրա, ինչ սկզբունքներով են մեզ առաջարկում դուրս բերել զորքերը օրինակ Աղդամից, այլ ոչ թե, ասենք, Ստեփանակերտից: Ո՞ւր պետք է ես հանել զորքերը: Ինչո՞վ են տարբերվում իրարից այդ տարածքները: Նման հարցերին մենք պատասխան չենք ստանում: Այլ կերպ ասած, բանակցող կողմերը դժվարությամբ մոտենում են ԼՂՀ կարգավիճակի հիմնական տարրերից մեկին՝ սահմանների հարցին, առանց որի կարգավորման որեւէ լուրջ առաջխաղացում բանակցություններում հնարավոր չէ պատկերացնել:

Թվում է, թե ԼՂՀ պատվիրակության դիրքորոշումը քննարկմամբ ընդունվեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների կողմից այն իմաստով, որ ղարաբաղյան ներկայացուցիչները օրինական անհանգստություն են արտահայտում տվյալ ենթատեքստում ձեւակերպումների անհստակության կապակցությամբ:

Միաժամանակ արտգործնախարարը նշեց, որ Մոսկվայում ԼՂՀ գտնում, նշեց Ղուկասյանը: Ղարաբաղին անհրաժեշտ է Հայաստանի առավել ակտիվ աջակցությունը, հատկապես միջազգային այն կազմակերպություններում, որտեղ ԼՂՀ-ն չի ներկայացված: «ԵԱՀԿ լիազորությունները սահմանափակ են, սակայն մենք պետք է մասնակցենք այդ կազմակերպության շրջանակներում ընթացող բանակցություններին, քանի դեռ ԵԱՀԿ-ն այսօրվա դրությամբ այլընտրանք չունի», ասաց Ղուկասյանը:

Վերջում նախարարը տեղեկացրեց, որ մոտ օրերս Ստեփանակերտ կժամանի ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Ալդո Այելլոն, որի հետ ինքը հանդիպել է Մոսկվայում, իսկ սեպտեմբերի 25-ին ԵԱՀԿ պատվիրակությունը, որի ընդլայնված կազմում կլինի նաեւ Թուրքիայի ներկայացուցիչը: Ինչպես նշեց Արկադի Ղուկասյանը, վերջերս Թուրքիան իրատեսական մոտեցում է ցուցաբերում տարածաշրջանում ստեղծված իրողությունների նկատմամբ:

Բանակցությունների հերթական փուլը Արկադի Ղուկասյանի վկայությամբ, կվերսկսվի հոկտեմբերի 9-ին, Ֆինլանդիայում, ամենայն հավանականությամբ Ալանդյան կղզիներում: Արկադի Ղուկասյանը նշեց, որ բանակցությունների արդյունքների գնահատման հարցում կողմերը տարակարծիք են: Երբ Ադրբեջանն ու Ղարաբաղը ոչ լավատեսական գնահատական տվեցին հանդիպմանը, ապա Հայաստանը այն բավարար համարեց:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ԺՈՂՈՎ

Հայաստանի մտավորականները դատապարտում են «խաղաղակիրթ աշխարհը»

Սկիզբը էջ 1

«Հելսինկյան համակարգի փլուզումից հետո, ինչպես նշեց Սուրեն Զոլյանը, խախտվեց ուժերի որոշակի հավասարակշռությունը եւ ակնհայտորեն ուրվագծվեց մեկ պետության գերիշխանությունը»: Ցիտելով Տադեուշ Մազովեցկու ցինիզմը, պրոֆեսոր Զոլյանը անհանդուրժելի եւ վտանգավոր համարեց ԱՄՆ-ի ստանձնած աշխարհի դատավորի, դաստիարակի եւ դահիճի դերը: «Հարավսլավիայի օրինակով տեսանելի է դառնում «խաղաղարարություն» հասկացության խեղաթյուրումը, որը ներկայումս ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ բռնի եւ զինված ուժով խաղաղության հաստատում: Մինչ օրս միջազգային ոչ մի կազմակերպություն ունակ չի գտնվել վերացնել որեւէ կոնֆլիկտ: Այնուամենայնիվ, ինչպես հաստատեց պարոն Զոլյանը, այդ կազմակերպությունների շնորհիվ հնարավոր եղավ տեղայնացնել հակամարտությունները: Այսօր, Հարավսլավիայի պարագայում, նման տեղայնացում հնարավոր չէ ապահովել եւ հենց դրանում է ստեղծված հակամարտության գլխավոր վտանգը»: Պատասխան շնորհակալական խոսքով ելույթ ունեցավ Նովի Սադի համալսարանի տեխնոլոգիական ֆակուլտետի դասախոս, պրոֆեսոր Լյուբոմիր Ռեգիչը:

Ժողովը եզրափակվեց հիշյալ հայտարարագրի ընդունմամբ, որում դիմելով ԱՊՀ պետությունների ղեկավարներին եւ պառլամենտներին, Հայաստանի մտավորականները կոչ են անում «անհապաղ հրավիրել ԱՊՀ երկրների համաժողով՝ Բալկանյան հիմնահարցի շուրջ, որտեղ կքննարկվեն նաեւ ԱՊՀ տարածաշրջանային հակամարտությունների մեխանիզմների մշակման հարցեր»:

Սերբերը, որոնք ժամանակին փրկել են ողջ Եվրոպան օսմանյան վտանգից, այսօր անտեսված եւ լքված են նույն Եվրոպայի եւ նրա զավակը հանդիսացող ԱՄՆ-ի կողմից:

Ա. Դ.

Միջկուսակցական մարմին Գյումրիում

Սեպտեմբերի 15-ին Գյումրիում տեղի ունեցավ ԱԺՄ, ԱԻՄ, ՀՌԱԿ եւ ՀԿԿ քաղաքային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հանդիպում, որի ընթացքում որոշվեց ստեղծել միջկուսակցական համագործակցության մարմին: Վերջինիս տրվեց «Շիրակի մարզային համաձայնություն» անունը:

«Այսօր հանրապետության տարածքներում, առավել եւս Գյումրիում ու Շիրակի գոտում, կան բազմաթիվ «տեղական», քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական խնդիրներ, որոնց լուծմանը նպաստելու ուղղությամբ շատ անելիքներ ունեն նաեւ հասարակական քաղաքական կազմակերպությունները, այս կապակցությամբ ասաց ՀՌԱԿ Գյումրիի քաղաքային վարչության ատենապետ Գեւորգ Մկրտչյանը: Այս նոր մարմնի ստեղծումը թելադրված է մի շարք հարցերում համատեղ, առավել արդյունավետ գործելու ցանկությամբ: Հուսով եմ, բարի կամքի վրա հիմնված մեր համագործակցությունը կբռնի ժամանակի քննությունը»:

«Մարզային համագործակցությունը» կգործի համապատասխան ծրագրով եւ բաց կլինի այլ հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների ու անհատների առջեւ:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

5 թեկնածու Ազգային ժողովի վերջին թափուր տեղի համար

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր լրանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի գանգատների ու դիմումների ընդունման ժամկետը հոկտեմբերի 8-ին նշանակված ՀՀ Ազգային ժողովի լրացուցիչ ընտրություններին մասնակցող պատգամավորների գրանցման առթիվ: Սակայն մինչեւ օրս հանձնաժողովը գանգատներ չի ստացել: Այդ մասին Սնարքին հայտնեց ԿԸՀ-ի քարտուղար Արմենուհի Զոհրաբյանը: Նրա խոսքերով, ընտրատարածքային հանձնաժողովը լրացուցիչ ընտրություններին մասնակցելու համար գրանցել է հայտ ներկայացրած ութ թեկնածուներից 5-ին: Զոհրաբյանը հայտնեց, որ վերջին թափուր մանդատի համար պայքարին կմասնակցեն ՀՀ ԱԱՊՎ պետի նախկին պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանը, նախկին խորհրդարանի կոմունիստների խմբակցության նախագահ Ռաֆիկ Մխիթարյանը, երկաթուղու վարչության ղեկավար աշխատող, կոմկուսի անդամ Քանաքարա Գալստյանը եւ «Սուպերինս» ու «Հայներուդ» ձեռնարկությունների անկուսակցական ղեկավարներ Գեւորգ Բաբախանյանցն ու Հրայրիկ Խուդոյանը:

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Ալեքսան Հարությունյանը Հայաստանում Լեռնային Ղարաբաղի նոր ներկայացուցիչ

Ալեքսան Մանուկի Հարությունյանը նշանակվել է Հայաստանում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նոր ներկայացուցիչ: «Հայաստանում ԼՂՀ ներկայացուցչությունը արտաքին աշխարհի հետ Ղարաբաղի կապի յուրօրինակ կենտրոն է, ասաց Ալեքսան Հարությունյանը Ազգի թղթակցին: Հայաստանից ավելի հեշտ է աշխարհին ներկայացնել մեր խնդիրները եւ Ղարաբաղի հարցի լուծման նկատմամբ մեր դիրքորոշումը: Հ-ում ԼՂՀ ներկայացուցչության ակտիվությունը մեծ բայլ է տալիս արդյունավետորեն աշխատել Հայաստանի իշխանության կառույցների, ինչպես նաեւ հանրապետությունում հավատարմագրված օտարերկրյա դեսպանությունների հետ»:

Հայաստանից բացի, ԼՂՀ-ն ներկայացուցչություն ունի Մոսկվայում (այն գլխավորում է Արմեն Թաղմազյանը) եւ ներկայացուցիչ Ֆրանսիայում (Վարդան Գրիգորյան է, որ հիմնականում զբաղվում է Ղարաբաղին հասցվող մարդասիրական օգնության համակարգմամբ):

Ալեքսան Հարությունյանը ծնվել է 1965 թ. հուլիսի 10-ին, Լեռնային Ղարաբաղի Մարտունու շրջանի Գիշի գյուղում: Ավարտել է Երեւանի պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը: Սփյուռքահայ գրականության մասնագետ է: 1992 թ. հոկտեմբերից մինչեւ 1993 թ. հունիսը զբաղեցրել է ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալի պաշտոնը: Ա. Հարությունյանը 1993 թ. հուլիսից մինչեւ 1995 թ. սեպտեմբերը Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպանության երկրորդ դեմքն է եղել: Հայերենից բացի, տիրապետում է ռուսերենին եւ ֆրանսերենին: Ամուսնացած է:

Ավելացնենք, որ Ալեքսան Հարությունյանը մինչ 1992-ի հոկտեմբերը ղեկավարում էր «Հայքար» հանրապետական հեռուստատեսային ծառայությունը: Նշենք նաեւ, որ Փարիզից հետ է կանչվել նաեւ Հայաստանի հավատարմատար Վահան [illegible]:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Սիգարետների գնի անկումը շարունակվում է

Սեփականաշնորհման սիգարետների գնի շաբաթվա սկզբից սկսված անկումը սեպտեմբերի 14-ին եւ 15-ին ավելի արագացավ: Ուրբաթ օրը՝ սեպտեմբերի 14-ին, սիգարետները գնվում էին 4050-4000 դրամով, որը մոտ 15 տոկոսով ցածր էր, քան նախորեին: Վաճառքի գինը նվազել էր մինչեւ 4500 դրամ, այսինքն՝ այնքան, որքան գնման գինն էր նախորեին: Շաբաթվա սկզբի համեմատ սիգարետն արժեզրկվել է մոտ 23 տոկոսով: Եթե նկատի ունենանք, որ նախորդ շաբաթում դրա գինն աճել էր 60 տոկոսով, ապա այս տիպի տատանումը այնքան էլ անսպասելի չէր:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Կալանվեց Իրանի քաղաքացի՝ Հայաստան թմրանյութ բերելու համար

ՀՀ մաքսային վարչության պետ Երջանիկ Աբգարյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին տեղեկացրել է, որ սեպտեմբերի 14-ին Մեղրու մաքսատան աշխատակիցները Իրանի քաղաքացու մոտ հայտնաբերել են 70 գ թմրանյութ (այն հանձնվել է փորձագետներին՝ բաղադրությունը պարզելու նպատակով): Վերջինս փորձում էր այն Իրանից տեղափոխել Հայաստան: Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատնից թղթակցին հաղորդեցին, որ կատարվածի մասին իրենք դեռեւս տեղյակ չեն:

ՆՏ

Հեծանիվների արտադրություն Երեւանի ալյումինի գործարանում

Այս տարի Երեւանի ալյումինի գործարանը նախատեսում է իրանական «ՊՈՒՐ Չարի» ձեռնարկության հետ սկսել հեծանիվների արտադրություն: Հեծանիվները կրկնակի էժան կլինեն միջազգային գների համեմատությամբ: Արտադրությունն ամբողջապես պետք է կազմակերպվի տեղում: Ինչպես հայտնեց ալյումինի գործարանի գլխավոր ինժեներ Սամվել Տրդատյանը, արտադրությունը ֆինանսավորելու նպատակով ալյումինի գործարանը բանակցություններ է վարում հայ-իրանական «Միլլեթ» բանկի հետ: Նրա խոսքերով, հեծանիվների հավաքման արտադրության մասին մանրամասն տվյալներ հնարավոր կլինի հաղորդել այս տարվա սեպտեմբերի վերջին կամ հոկտեմբերի սկզբին:

Վ. Մ.

Կրկին լույս կտեսնի ԱԻՄ-ի թերթը

Ազգային Ինքնորոշում Միավորման (ԱԻՄ) լրատվական կենտրոնից տեղեկացրին, որ երկարատեւ ընդմիջումից հետո, սեպտեմբերի 19-ին, կրկին լույս կտեսնի կուսակցության պաշտոնաթերթը: Նույն աղբյուրը նշել է, որ որոշ ֆինանսական դժվարությունների պատճառով «Անկախություն» շաբաթաթերթը որոշ ժամանակ լույս կտեսնի ամիսը մեկ անգամ: «Անկախության» վերջին համարը հրապարակվել էր ընթացիկ տարվա փետրվար ամսին:

ՆՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET arg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE-համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ կառուցվածքը ՊԱԲԼ ԳԱԼԱՐՃԵԱՆ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՄԵԾԱՄՈՐ

Ատոմակայանի ճեղքի գոյությունը ժխտում են նաեւ ռուս մասնագետները

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, Ռոսէներգոատոմ կոնցեռնի հասարակայնության հետ կապերի տնօրենի տեղակալ Սերգեյ Երմակովը ՀԱԷԿ-ի ռեակտորում ճեղքի հայտնաբերման լուրերի վերաբերյալ հայտարարել է. «Հայկական ատոմակայանի կարգավորման ներկա փուլում ճեղքի հայտնաբերելը լիովին բացառվում է: Բանն այն է, որ ատոմակայանի ռեակտորի եւ արտաքին կառույցների ստուգումը անցկացվել է այս տարվա ամռանը: Կայանի կառուցվածքում ֆիզիկական թերությունների առկայության դեպքում դրանք կհայտնաբերվեին այդ ընթացքում»: Պարոն Երմակովը ընդգծեց, որ եթե նույնիսկ ելնենք այն ենթադրությունից, որ ճեղքը այնուհանդերձ չի նկատվել զննման ժամանակ եւ միայն այժմ է հայտնաբերվել, միեւնույն է, չի կարող դիտվել որպես վթար: «Նույնիսկ այդ դեպքում ոչ մի աղետ տեղի չէր ունենա, ասաց Ռոսէներգոատոմի ներկայացուցիչը, քանի որ հայկական ատոմակայանը դեռ չի գործում: Ներկայումս կատարվում է վառելանյութի լցումը եւ կայանի ֆիզիկական գործարկումը: Եթե ամեն բան հաջող լինի, ապա տարեվերջին Մեծամորի ատոմակայանը կսկսի էլեկտրաէներգիա արտադրել»: Սերգեյ Երմակովը հավաստիացրեց, որ ատոմակայանի կարգավորման եւ ֆիզիկական գործարկման ընթացքում որեւէ լուրջ խնդիրներ ի հայտ գալու դեպքում այդ մասին առաջինը կիմանան Ռոսէներգոատոմ կոնցեռնի մասնագետները, քանի որ հենց այդ տեսակ մասնագիտացված կառույցն է անմիջապես զբաղվում հայկական ատոմակայանին վերաբերող բոլոր հարցերով:

Ամբողջ համակարգի ընդհանուր վերահսկողությունը իրականացնում է Ռուսաստանի ատոմային էներգիայի նախարարի տեղակալ Լեւ Ռյաբեւը: Նա հայտնեց, որ ոչ մի ճեղքի մասին խոսք լինել չի կարող: Պարզապես անցկացվում էին հիդրավլիկ գործարկումներ, որոնց ընթացքում ի հայտ եկան որոշ տեխնիկական թերություններ: «Քանի որ դրանք անթույլատրելի են, հիմա մեր մասնագետները, որոնք գտնվում են Հայաստանում, կատարում են հաշվարկներ՝ այդ թերությունները վերացնելու համար, ասաց Լեւ Ռյաբեւը: Նախքան ատոմակայանը գործարկելը անհրաժեշտ էր ստուգել նրա կորպուսի եւ միացնող տարրերի դիմացկունությունը: Ստուգումը պահանջում է ստեղծել հատուկ ջերմաստիճանի ռեժիմ: Հենց այդ ռեժիմի ստեղծման ընթացքում հայտնաբերվեցին որոշ խախտումներ: Սառը ջուրը հայտնվել էր այնտեղ, ուր չպետք է լիներ»: Ռյաբեւի խոսքերով, այդ խախտումը այնքան էլ հաճելի բան չէ, եւ Ռուսաստանի մասնագետները, դատելով այն որպես շեղում կանոնակարգից, ներկայումս հաշվարկներ են կատարում դրա հնարավոր հետեւանքները գնահատելու համար:

Ռյաբեւի կարծիքով, հայկական ատոմակայանի 6 ամյա պարապուրդի հետեւանքով նրա աշխատակիցները զգալի չափով կորցրել են իրենց մասնագիտական պատրաստվածությունը, առանց որի բարձրացման նրանք ի վիճակի չեն վստահելի կերպով շահագործել ատոմակայանի բարդ համակարգը: Ներկայումս Մեծամորի ատոմակայանի աշխատակիցներն անցնում են որակավորման դասընթացներ Նովովորոնեժյան ատոմակայանին առընթեր գործող ուսումնական կենտրոնում: Ռյաբեւը վստահություն հայտնեց, որ եթե ամեն բան նորմալ ընթանա, ապա մոտ երկու ամիս հետո կկայանա ատոմակայանի իրական գործարկումը:

ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Արամ Ա կաթողիկոս. «Անվերապահ համագործակցություն երկու Աթոռների միջեւ»

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍ: «Ես ինձ նկատում եմ Աստծո եւ ժողովրդի ծառայությանը նվիրված անձ, հետեւաբար նաեւ համարատու Աստծուն եւ ժողովրդին, պատասխանատվության պահանջի նկատմամբ: Ես այսպես եմ ըմբռնում իմ կոչման պատասխանատվությունը մեր ժողովրդի եւ եկեղեցու կյանքում ու պետք շարունակեմ ավելի լավ այսպես ըմբռնել ու խորացնել այն», իր ընտրության եւ օծման առթիվ ունեցած ապրումների մասին այսպես է արտահայտվել Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն Դամասկոսում հրատարակվող «Սաատ Ալ Արաբ» («Արաբների ձայնը») թերթին տված ընդարձակ հարցազրույցում: Կաթողիկոսն անդրադարձել է Հայ եկեղեցու եւ ժողովրդի ճակատագրում կենսական նշանակություն ունեցող մի շարք հարցերի: Արտահայտվելով Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Առաջինի նկարագրին՝ Արամ Ա-ն ասել է, թե անցած 40 տարիներին նա բարձրագույն աստիճանի նախանձախնդրությամբ ու արդյունավետությամբ կատարել է իր ծառայությունը Հայ եկեղեցու եւ ժողովրդի առաջ Կիլիկիո կաթողիկոսության ճանապարհով: Այսպես նշել է, որ Էջմիածնում եւ Անթիլիասում կաթողիկոսական զույգ ընտրությունները «հայ եկեղեցու կյանքում բացում են փոխադարձ ըմբռնման ու համագործակցության նոր փայլուն էջ, հետեւաբար անհրաժեշտ է, որ ամբողջական ու անվերապահ գործակցություն տեղի ունենա կաթողիկոսական երկու Աթոռների միջեւ»: Անդրադառնալով Հայաստանին Վեհափառն ասել է, թե նրա անկախությունը պետք է ամրապնդվի, պետական կառույցները պետք է ավելի զորանան, ժողովրդավարությունը պետք է ավելի հիմնավորվի: «Հայաստանը գտնվում է նոր մարտահրավերների ու առաջադրանքների

հանդիման: Անհրաժեշտ է, որ հայրենական ժողովրդի կողքին սփյուռքի հայությունը եւս ունենա իր յուրահատուկ դերը այդ խնդիրները միասնաբար դիմագրավելու համար», ասել է կաթողիկոսը եւ ընդգծել, որ սփյուռքն իր [illegible] կարողություններից բացի, նաեւ կարեւոր է թե որպես քաղաքական փորձ, թե որպես նյութական կարողություն, թե որպես տնտեսական ներդրում եւ թե, մանավանդ, որպես մարդուժ: Հետեւաբար, դրանք պետք է լավագույնս օգտագործվեն Հայաստանի կողմից:

Արամ Ա կաթողիկոսը թղթակցի հետ կիսել է իր տպավորությունները արաբ ժողովուրդների մասին՝ ասելով, որ իրեն լիբանանցի համարելը է նրանց հետ եւ պայքարել «ի խնդիր քրիստոնյա-իսլամ գոյակցության, ի խնդիր մեկ միացյալ ամբողջական Լիբանանի եւ ի խնդիր արաբական արդարացի դատի»: Նշելով, որ Մեծ եղեռնից հետո Սիրիայում եւ Լիբանանում ապաստանած հայությունը վայելել է արաբ ժողովրդի հյուրընկալությունը, հարգանքն ու ազնիվ վերաբերմունքը, Վեհափառ հայրապետը հայության երախտագիտությունն է արտահայտել եւ վստահեցրել, որ «մեր ժողովրդի ժամանակակից պատմության մեջ ոսկե տառերով պիտի արձանագրվի Սիրիայի ու Լիբանանի ժողովուրդների հարգանքն ու սերը հայության նկատմամբ»: Հարցազրույցի վերջում Արամ Ա կաթողիկոսն ասել է, որ սիրիական բանակը մեծ դեր է ունեցել երկրի անվտանգությունը ապահովելու գործում, իսկ քաղաքական ասպարեզում Սիրիան պաշտպանել է Լիբանանի դատը թե [illegible] եւ թե միջազգային [illegible]: Վեհափառը կարեւոր[illegible] նախանձախնդիր [illegible] նյա-մահմեդական [illegible] պահպանման եւ Լ[illegible] բաղձալիության [illegible] ման խնդրում:

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Կառավարման հանրապետական դպրոցը պետական ծառայողների պատրաստման հանրապետական կենտրոն է

ՀՀ կառավարության 1994 թ. մայիսի 24-ի որոշմամբ ստեղծված Կառավարման դպրոցը կառավարությունում, գործադիր իշխանության հանրապետական եւ տեղական մարմիններում, նախագահի աշխատակազմում աշխատելու համար բարձրագույն եւ միջին օղակի պետական ծառայողների պատրաստման հանրապետական կենտրոն է: Դպրոցն ավարտողները ստանում են ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված դիպլոմ եւ աշխատանքի են նշանակվում: Այստեղ ուսուցումը մեր հանրապետության քաղաքացիների համար անվճար է, իսկ օտարերկրացի դիմորդները վարչական խորհրդի համաձայնությամբ կարող են ընդունվել վճարովի: Ունկնդիրները ստանում են կրթաթոշակ:

Ունկնդիրների ընդունելությունը իրականացվում է առաջին եւ երկրորդ մրցույթներով, որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվել է 20 տեղ: Առաջին մրցույթով ընդունվում են մինչեւ 30 տարեկան բարձրագույն կրթություն ունեցող քաղաքացիները, իսկ երկրորդ մրցույթով՝ ներկայումս պետական ծառայության մեջ աշխատող եւ առնվազն 3 տարվա փորձ ունեցողները: Երկրորդ մրցույթին մասնակցում են մինչեւ 45 տարեկան բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթությամբ անձինք:

Դպրոցն իրականացնում է կարճատեւ եւ երկարատեւ ուսուցում: Վերջինը տեւում է 2 տարի եւ բաղկացած է 5 կրթափուլից, որոնք անհրաժեշտ են պետական ծառայողի համար: Առաջինը կոչվում է իրավական եւ կազմված է հետեւյալ առարկաներից՝ պետական, վարչական, միջազգային, տնտեսական իրավունքներ:

Երկրորդ կրթափուլը պետական-քաղաքականն է, որն ուսումնասիրում է Հայաստանի պետական կառուցվածքը, պետական կառույցներն ու նրանց փոխհարաբերությունները: Երրորդը տնտեսականն է: «Մեր տնտեսությունը դեռեւս մեծ մասամբ մնում է պետական, բացատրում է տնօրենը՝ ԱԺ պատգամավոր Խաչատուր Բեզիրճյանը: Արեւմտյան երկրներում գրեթե ամեն ինչ մասնավոր է, տնտեսությունը բաժանված է պետությունից: Ուսուցման անհրաժեշտությունը ավելի է կարեւորվում այն պատճառով, որ մեր ղեկավարները տնտեսագիտությունից բավարար գիտելիքներ չեն ստացել, հատկապես շուկայական տնտեսությունից: Շուկան ճանաչելը խիստ անհրաժեշտ է մանավանդ անցումային շրջանում, պետք է ունենալ այդ շրջանին վերաբերող գիտելիքներ»:

Չորրորդ կրթափուլը նվիրված է պետական կառավարման հմտությանը, իսկ հինգերորդը՝ օտար լեզուներին (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն): Լեզվի ընտրությունը կամավոր է:

Հաստատությունը կազմակերպում է նաեւ կարճատեւ վերապատրաստման դասընթացներ մի քանի շաբաթ տեւողությամբ: Հայաստանի Հանրապետության կառավարման դպրոցը առաջինն է ստեղծվել նախկին խորհրդային հանրապետությունների մեջ՝ Եվրոպական միության աջակցությամբ: Նրանց, ովքեր ավարտում են այս ուսումնական հաստատությունը, կառավարությունը հատկացնում է աշխատատեղեր: Շրջանավարտը պարտավոր է 3 տարի աշխատել, այլապես պետք է վճարի պետական անվճար ուսուցման համար նախապես սահմանված գներով:

Այս տարի ընդունելությունը կլինի հոկտեմբերի 1-20-ը: Քննությունները անցկացվում է անկախ հանձնաժողովը, որի մեջ ընդգրկված են տարբեր մասնագետներ՝ իրավաբան, փիլիսոփա, պատմաբան, սոցիոլոգ, հոգեբան եւ այլն: Արդեն պատրաստ է այս տարվա ուսումնական ծրագիրը, թերեւս հնարավոր է, որ փոփոխություններ լինեն: Ստվարանում է նաեւ պրոֆեսորադասախոսական կազմը, որտեղ սկզբում գերակշռում էին արտասահմանցի մասնագետները:

Այսօր մեր հանրապետությանը ձեռնտու է ընդունել ֆրանսիական մոտեցումը, ըստ որի մասնագիտացված պետական ծառայողները կարող են աշխատել ցանկացած նախարարությունում: Դասընթացներում կարեւորվում են այնպես գործնական տարբերակը, իրավիճակային վերլուծություն, խաղային գիտելիքներ:

«Արեւմտյան երկրներում շատ են տարածված նմանատիպ դպրոցները: Այդպիսի դպրոց ավարտած պետական ծառայողները մնում են ցանկացած իշխանության ժամանակ: Պետական պաշտոնների չնչին տոկոսն է, որ քաղաքական է, այդ պաշտոնները զբաղեցնողները կարող են փոխարինվել իշխանության փոփոխման ժամանակ: Մենք եղել ենք Ֆրանսիայի, Գերմանիայի նմանատիպ կրթօջախներում եւ գիտենք, թե պետական ինչ հզորություն կա նրանց նկատմամբ, պատմում է տնօրենը:

Այդ դպրոցները հանրապետության նախագահի կամ վարչապետի ենթակայության տակ են (օրինակ, Ռուսաստանում՝ նախագահի, իսկ Ֆրանսիայում՝ վարչապետի): Մեր ունկնդիրները պետք է ունենան քաղաքական անկողմնակալություն ցանկացած իշխանության նկատմամբ: Ցավոք, այսօր չունենք պետական ծառայության մասին օրենք, որով ճշտվեր պետական ծառայողների կարգավիճակը, որպեսզի վերեւների փոփոխությունից նրանք չկորցնեն իրենց տեղերը», ասում է Խ. Բեզիրճյանը:

Այսօր ֆինանսավորումն ու միջոցները սահմանափակ են: Եվրոպական միությունը որոշել է 1996 թ. իրականացնել դպրոցին աջակցող նոր ծրագիր, որի տեւողությունը 18 ամիս է, գումարը՝ 0,9 մլն Էկյու: Վերջինս կրթօջախին է տրամադրել բազմաթիվ համակարգիչներ, որոնք արդեն իսկ գործում են: [illegible] կում է հատկապես գրքերի պակասը: Ըստ պայմանավորվածության, Եվրամիությունը կ[illegible] փոքր [illegible], [illegible] անհրաժեշտ [illegible] [illegible]: [illegible] խոստանում է նաեւ գրադարան հաստատել:

[illegible] ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի գինեգործությունը կործանման եզրին է

Հավաստում է անվանի գինեգործը

Երեւանի գինու կոմբինատի երկարամյա աշխատող, անվանի գինեգործ Արամայիս Մկրտչյանին պատահաբար հանդիպեցի կոմբինատի Սայաթ-Նովա պողոտայի, «Անի» հյուրանոցի հարեւանությամբ գտնվող ֆիրմային «Լան» խանութում: Զարմանք հայտնեցի խանութի ցուցափեղկերի չափազանց աղքատ տեսականուց: «Ո՞րն է ձեր արտադրանքը» հարցին պատասխանը սկզբում հատու էր, այնուհետեւ ծայր առավ հանդիսավորությունից մի զրույց, որի ընթացքում պրն. Մկրտչյանը շոշափեց համազգային տնտեսական նշանակություն ներկայացնող խնդիրներ, ամենահրատապ լուծում պահանջող հարցեր:

– Դատելով մեր խանութի ցուցափեղկից՝ գինեգործության վիճակը մեր հանրապետությունում այնքան էլ բարվոք չէ...

– Ի՞նչ «բարվոք»: Կարելի է ուղղակի ասել՝ Հայաստանում գինեգործությունը անկո՛ւմ է ապրում:

– Պատճա՞ռը: Գուցե պատճառնե՞րը:

– Դա կապված է առաջին հերթին այգեգործության հետ: Այգիները սեփականաշնորհելիս դրանք մասնատեցին, փոշիացրին: Նոր սեփականատերերին այլեւս ձեռնտու չէ տեխնիկական կուլտուրաներ մշակելը: Նշանավոր «Սապերավի», «Մուսկաթ» խաղողները շատ բերքատու չեն, սակայն բացառիկ նշանակություն ունեն տեսակավոր գինիներ արտադրելու համար: Իսկ գյուղացու ի՞նչ հոգն է դա: Նրանը շատ արտադրելն ու շատ վաճառելն է, իր անձնական շահը: Եւ դեռ սրան ավելացնենք, որ իր ստացած այգետարածքն էլ կարգին մշակել չի կարողանում: Մեխանիզացիա չունի, թունաքիմիկատ չունի, այգեպահը շատ ծանր գործ է, այգու բուժումը մեծ ծախս է պահանջում... Գյուղացին հասկանալի էլ դժգոհ է, որ դեռ անցյալ տարի պետությանը հանձնած խաղողի դիմաց մինչեւ այսօր գումար չի ստացել: Նա այս տարի մեզ նորից խաղող կտա՞:

– Բարի եղեք վճարել: Նրա հանձնած խաղողից դուք գինի եք արտադրել, չէ՞: Ո՞վ է մեզ խանգարում, որ այդ գինին վաճառեք, եկամուտ ստանաք եւ դրանից էլ գյուղացուն ունեցած ձեր պարտքը փակեք:

– Դա այդքան հասարակ բան չէ: Մինչեւ մենք խաղողը մշակենք, գինի դարձնենք, վաճառենք, ամիսներ են անցնում, տեսակավոր գինի ստանալու համար՝ նույնիսկ մի քանի տարի: Մենք այդքան արագ գյուղացու պարտքը վճարել չենք կարող: Պետությունը մեզ նախապես պիտի վարկավորեր, հետո մենք մի բան էլ ավելի կփոխհատուցեինք: Բայց դա չարվեց: Կառավարության պետքը չի, թեկուզեւ գինեգործությունը լրի՛վ մեռնի...

– Կառավարությանը պետք չի՝ ինքնե՛րդ վարկավորման աղբյուր գտնեիք, բանկերից վարկ վերցնեիք:

– Վարկերի տոկոսադրույքներն այնքան բարձր են, որ եթե հետո մեր արտադրանքի հետ ամբողջ կոմբինատն էլ ծախենք՝ բանկի պարտքերը փակել չենք կարողանա: Մի կողմից էլ պետությունն է մեզ խեղդում. մեր վաճառած ապրանքի 70 տոկոսը տանում է, մեզ բա՞ն է թողնում, որ դրանից բանկի պարտքը վճարենք:

– Եկամտահա՞րկ է տանում:

– Չգիտեմ անունն ինչ է՝ եկամտահա՞րկ է, շահութահա՞րկ է, թե՞ մի այլ բան է, այնքան գիտեմ, որ մեր արտադրական գործունեությունից ստացված գումարների 70 տոկոսի տերը մե՛նք չենք, պետությունն է: Է՛, եթե պետությունը մեզանից այդքան տանում է, հապա ինչո՞ւ մեր նեղ տեղին չի՛ հասնում, մեզ օգնության ձեռք չի՛ մեկնում: Ի՞նչ հարկային քաղաքականություն է, որ աշխատողի գլխին միայն մահակով տալ է նշանակում: Շուտով մի տարին կլրանա՝ գյուղացիներին 10 միլիոն դրամ պարտք ենք: Թող կառավարությունը մեզ արտոնյալ պայմաններով այդքան վարկ տրամադրի, մարդկանց վճարենք, նրանց վստահությունը վերականգնենք, որ մեզ նորից խաղող հանձնեն: Այլապես այս տարի ոչինչ էլ չեն հանձնի, եւ մենք կկանգնենք: Մենք ինչ, խաղողագործության հերն է անիծվում: Գյուղացին իր ստացած խաղողի այգիների ո՞ր մասն է թողել: Տեսե՛լ եք: Անցեք մեր երբեմնի խաղողագործական շրջանները՝ լացերդ կգա: Առաջ տարեկան 350 հազար տոննա խաղող էին մշակում, հիմա դրա 10 տոկոսն էլ չի մնացել, որովհետեւ գյուղացու համար հիմա խաղող արտադրելը ձեռնտու չէ: Այգիներն արմատահան են արել, վառելափայտ դարձրել, տեղն ուրիշ բաներ են ցանում: Եւ մեր գինեգործությունը, որով առաջ աշխա՛րհ էինք զարմացնում, կամաց-կամաց մեռնում է:

– Սեփականաշնորհում չանե՞ին:

– Անեին, բայց խոշոր այգիները, խոշոր այգեգործական տնտեսությունները պահեին: Թեկուզ՝ որպես պետական ձեռնարկություններ, թեկուզ՝ որպես մասնավոր, բայց կոլեկտիվ սեփականություն: Այս կերպ մենք մեր այգեգործության տունը կփրկեինք, գինեգործությանն էլ հետը: Առաջ օրական մինչեւ 14 հազար դեկալիտր գինի էինք արտադրում, տաս-տասներկու վագոն առաքում էինք սպառողներին: Հիմա պլանը մեկ ամսում էլ չենք անում: Սա ա-ղե՞տ չէ: Կոմբինատում առաջ 1450 մարդ էր աշխատում, հիմա 250 հոգի ենք մնացել: Նախկինում մենք Ուկրաինայից միլիոնավոր դեկալիտրերով գինենյութ էինք ստանում, իսկ հիմա բացարձակապես ո՛չ մի լիտր չենք կարողանում ստանալ: Սա էլ մի ուրի՛շ ցավ է, որ խփում է մեր գինեգործությանը:

– Ինքներդ արտադրեք: Չե՞ք կարող:

– Կարող ենք, բայց դա՛ էլ երկար պատմություն է... Ախր մենք երկրորդային գործարան ենք, այսպես ասենք՝ մայր կոմբինատ ենք: Առաջնային գործարանները դառը գինի են արտադրում: Բայց դառը գինի արտադրելը դեռ գինեգործություն չէ: Իսկական գինեգործությունը տեսակավո՛ր, համբավավո՛ր գինի արտադրելն է, որն ստացվում է միայն գինենյութը տարիներով հնացնելուց: Այդ տեսակավոր գինին է, որ մեր պետությանը կարող է միջազգային շուկա հանել, տարադրամի անխափան ներհոսքի աղբյուր դառնալ: Սեղանի դառը գինով ֆրանսիացու հետ կմրցե՞ս: Դա նա չի առնի, վրան չի՛ էլ նայի: Իսկ մեր հնացրած գինիներն ուրի՛շ են...

– Ես տեսել եմ կոմբինատի այն վիթխարի փայտե տակառները, որոնց մեջ գինի եք հնացնում:

– Նախկինո՛ւմ էինք հնացնում: Հիմա ձեր տեսած այդ վիթխարի տակառների 90 տոկոսը դատարկ է: Տեսակավոր գինի արտադրելու համար մեզ մնացել է 2-3 ամսվա պաշար:

– Երեւանի բոլոր փողոցներում ձեր պիտակներով օղի է վաճառվում: Բացում ես, եւ պարզվում է, որ տնական, ժողովրդախոսակցական լեզվով՝ «խումհա» օղի է: Դրա հետ դուք ի՞նչ կապ ունեք:

– Բացարձակապես ո՛չ մի կապ: Դա գործարանային արտադրանք չէ՛, իսկ պիտակավորումը կեղծված է: Դրանով մեր պատիվն են գցում: Ոնց որ մեկը, մի կիսագրագետ հոդված գրի՝ տակը ձեր անունով ստորագրի:

– Դատի կտամ:

– Մե՛նք ում դատի տանք: Կա՞մ ո՞ւմ դատի տանք: Զանգվածաբար կեղծում են՝ ձեռքերը բռնող չկա:

– Բայց տնական օղի բռնող այդ մարդկանց ձե՛ր նախարարությունն է լիցենզիաներ տվել:

– Լիցենզիա է տվել, հո չի՞ ասել՝ գնացեք մեր գործարանների պիտակները կեղծեք: Թող բարի լինեն՝ իրենց անունով արտադրեն, իրենց տարբերանշանը դնեն, հասցեն նշեն, որ խմողին մի բան պատահելու կամ դուր չգալու դեպքում իմանա, թե ում օձիքը բռնի: Ամբողջ աշխարհում, մանավանդ սննդարդյունաբերության մեջ, այդպես է: Բայց Հայաստանն այստե՛ղ էլ բացառություն է:

– Իսկ ո՞վ պետք է հսկողություն իրականացնի:

– Որակի տեսչություն կա, վարչական մարմիններ կան, վերջապես՝ հարկային տեսչություն կա: Սրանք միայն նրա համար չեն, որ վաճառողից իրենց օրինական ու անօրինական հարկերը հավաքեն, եւ վերջ: Նրանցը միայն եկամտահարկ հավաքե՞լն է, պարտավոր չե՞ն նաեւ պարզել, թե այդ եկամուտը ինչպես է առաջանում, օրինակա՞ն, թե՞ անօրինական ճանապարհով:

– Այդ հարցում ես ձեր դաշնակի՛ցն եմ: Կարեւորը միայն եկամտահարկ հավաքելը չէ՛, եկամուտները թաքցնողներին հայտնաբերելն ու պատժել-տուգանելը չէ՛: Այդպես որ լիներ՝ թմրաբիզնեսով զբաղվողները, որ ամենամեծ եկամուտներն են ստանում, օրինական կարգով իրենց եկամտահարկերը կմուծեին ու մնացածը հանգիստ կվայելեին...

– Իսկ ուրիշի անունն արատավորելով եկամուտ ստանալը թմրաբիզնեսից ինչո՞վ է լավ: Դա միայն բարոյական նորմերի՞ խախտում է, թե՞ օրենքի ոտնահարում: Օրենքը ոտնահարողներից ո՞վ պետք է հաշիվ պահանջի:

Ես դեմ չեմ, երբ մարդը տնական օղի է վաճառում: Կամ Պարսկաստանից բերած սպիրտը ջրով բացում է, դարձնում օղի ու վաճառում: Բայց թող վաճառի որպես տնական օղի, որպես պարսկական սպիրտից ստացված օղի, այսինքն՝ որպես այն, ինչ իրականում իր ապրա՛նքն է, ո՛չ թե խաբի սպառողին: Պետությունը պարտավոր է պաշտպանել սպառողի, իր քաղաքացու շահերը: Սա՛ է խնդիրը: Մենակ մե՛նք չենք: Այդ ձեւով հայկական կոնյակի՝ պատիվն էլ են գցել, «Շամպայն» գինիների գործարանի պատի՛վն էլ են գցել: Հիմա թե՛ կեղծ կոնյակ են արտադրում, թե՛ կեղծ «Շամպայն», նրա՛նց էլ են վարկաբեկում...

– Վերադառնանք գինեգործությանը...

– Մեր «Մուսկաթը», «Նոյը», «Հոկտեմբերյան աղանդերայինը», թե կուզ «Կագորը», «Արտաշատը» գնացել կամ գնում են պատմության գիրկը: Այսպիսի բան կա. եթե հնացումից հանում ես 100 հազար դեկալիտր հումք ու գինի ես արտադրում, պետք է տեղը նո՛րը դնես, որ էլի հնանա, եւ արտադրական հարահոսը կանգ չառնի: Մենք հանե՛լ ենք, բայց տեղը չե՛նք դրել: Վաղը մյուս օրը մեր հրաշալի վարպետները արտադրությունից կհեռանան, եւ սերունդների կապը կկտրվի: Ո՞վ պետք է մեր գինիների երբեմնի փառքը վերականգնի: Դա արվե՛ստ է, որ սերնդե սերունդ մշակվել, հարստացվել, փոխանցվել է: Ես իմ հո՛րից եմ գինեգործի արվեստը ժառանգել: Հիմա իմ արվեստն ո՞ւմ փոխանցեմ: Առաջներում 170 դիպլոմնիկ եմ ունեցել, հիմա՝ ո՛չ մեկը: Գյուղինստիտուտի գինեգործության ֆակուլտետը փակե՞լ են, թե՞ ինչ, չգիտե՛մ: Մի բան գիտեմ, որ սա պետական մոտեցում չէ՛. մի ամբողջ բնագավառ, սերունդների ջանքով ստեղծված մի ամբողջ ազգային արվեստ, ինչպիսին գինեգործությունն է, կործանման եզրին լինի, ու ո՛չ մեկի հոգը չլինի՞: Սերունդները սրա համար ոչ մեկի չեն ներելու: Եւ առաջին անգամը չէ, որ ես այս մասին խոսում եմ: Հեռուստատեսությա՛մբ էլ եմ ելույթ ունեցել, լսո՛ղ չկա: Միայն ղեկավարներն են նեղանում...

– Թո՛ղ նեղանան, բայց արդյունքն այն լինի, որ միջոցներ ձեռնարկե՛ն: Ելք կա՞:

– Կա՛: Ես այդ մասին ում հարկն է՝ ասե՛լ եմ: Պարզապես հարկավոր է վերացնել գինեգործության զարգացման ճանապարհին ընկած այն խոչընդոտները, որի մասին խոսեցինք: Շատ այլ հարցեր էլ կան, բայց դա մեր նեղ մասնագիտական բնագավառին է վերաբերում: Եթե այս զրույցը պիտի հրապարակես, ձեր ընթերցողին դրանցով չձանձրացնե՛նք:

ՌՈՒԲԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Գյուղերում երկու տնօրեն

Գյուղի տնօրենների նշանակման կարգի մասին

Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության պատգամավորական հանձնաժողովը իր նիստերից մեկում (տես «Դպրոց» թերթի թիվ 13), քննարկելով դպրոցների տնօրենների նշանակման գործում ստեղծված իրավիճակը եւ կանխատեսելով նրա հետեւանքները, դիմեց քաղաքապետարանի գործկոմին եւ լուսավորության նախարարությանը Երեւանի դպրոցների տնօրենների նշանակումը կասեցնելու խնդրանքով, մինչեւ ՀՀ կառավարության կողմից այդ հարցի վերջնական պարզաբանումը: Ցավով պետք է արձանագրել, որ ստեղծված իրավիճակի հիմնական պատճառը այս երկու մարմինների հակամարտությունն է կադրային քաղաքականության հարցում: Չանսալով բանականության ձայնին, եւ լուսավորության նախարարությունը, եւ Երեւանի քաղաքապետարանի գործկոմը օգտագործեցին առաջին իսկ հնարավորությունը եւ, օգտվելով իրենց իրավասությունից, Մաշտոցի շրջանի թիվ 126 դպրոցում նշանակեցին տնօրեններ: Իսկը զավեշտական, կատակի եւ խեղկատակության մասնությունն է: Այսպիսով մի դպրոցում միանգամից հայտնվեցին երկու տնօրեն: Դպրոցը երկիշխանության առջեւ է: Ո՞ւմ ընտրել, քաղաքապետարանի գործկոմի նշանակածի՞ն, թե՞ լուսավորության նախարարության նշանակածին: Պատկերացնում ենք, դպրոցում ինչ է կատարվում:

Կրթության հանձնաժողովը կոչ է անում երկու կողմերին կասեցնել գործողությունները, տնօրեններ չնշանակել, իսկ եթե ինչ-ինչ պատճառներով որեւէ տեղ տնօրենի պաշտոն թափուր է առաջացել, ապա փոխտնօրենին նշանակել պաշտոնակատար, մինչեւ հարցի օրենսդրական լուծումը:

Տնօրենների նշանակման կարգի մասին նախքան մոտեցումներ ներկայացնելը, պարզաբանենք, թե այս հարցն անցյալում ինչ լուծում է ունեցել: Ըստ պատգամավորների շրջանային, քաղաքային (քաղաքի շրջանային) խորհուրդների մասին օրենքների, դպրոցի ղեկավարման գործը դրված էր խորհուրդների գործկոմների վրա, եւ գործկոմներն էլ կարող էին նշանակել դպրոցի տնօրեն, եթե դպրոցը մտնում էր գործկոմի կողմից նախօրոք հաստատված հիմնարկների անվանացանկի մեջ (օրինակ, օրենք խորհրդի մասին, հոդված 57): Իսկ ըստ պատգամավորների ավանային եւ գյուղական խորհուրդների մասին օրենքի, գյուղական խորհուրդներն էին հաստատում տնօրենին (հոդված 20, կետ 8): Օրենքն օրենք, սակայն իրականում տնօրենին նշանակում էին կուսակցության շրջկոմները, բոլորում անհրաժեշտ պայման էր նրա կուսակցական լինելը: Խորհրդային համակարգի փլուզումից հետո այլեւս կուսակցական բռնազավթում չկար, եւ տնօրեն դառնալու ակնկալիք ունեցող մարդիկ... Ժողովրդավարական շրջան էր, եւ նշանակման փոխարեն առաջարկվեց ընտրությունների ինստիտուտը սկզբնական շրջանում դպրոցական կոլեկտիվի կողմից: Բայց շատ արագ ի հայտ եկավ այդ կարգի հիմնական թերությունը. ընտրում էին բոլորին «հարմար» տնօրեն: ՀՀ լուսավորության նախարարությունը եւ քաղխորհրդի գործկոմը Երեւան քաղաքի համար գտան այն ժամանակ ամենաճիշտ ընտրության ձեւը՝ կայացնելով գործկոմի եւ լուսավորության նախարարության համատեղ որոշում (13.08.1991 թ.): Թափուր տեղի մասին հայտարարություն էր արվում մամուլում, հավակնորդներին լսում էր շրջխորհրդի կողմից կազմված հանձնաժողովը, որն էլ ընտրության միջոցով ներկայացնում էր քաղաքային հանձնաժողովի քննարկմանը: Վերջինիս դրական կարծիքի դեպքում շրջխորհրդի վարիչը հրամանագրում էր տնօրենին: Այս կարգը գործեց համարյա 4 տարի շատ արդյունավետ: Ինչ վերաբերում էր հանրապետության շրջանների դպրոցներին, ապա նրանց տնօրեններին նշանակում էր շրջխորհրդի (քաղխորհրդի) վարիչը անձամբ, առանց որեւէ մեկի հետ համաձայնեցնելու:

Այսպես շարունակվեց մինչեւ Ա. Բլեյանի նախարարի պաշտոնում նշանակվելը, որը կողմնակից էր տնօրենի լուսավորության կողմից նշանակման գաղափարին: Այդ միտքը իրագործելու համար նա լուսավորության նախարարության կանոնադրության մեջ ամրագրեց համապատասխան կետ, ստացավ ՀՀ կառավարության համաձայնությունը եւ կոլեգիայի նիստում (6.04.95 թ. հ. 6/1) հաստատեց տնօրենների նշանակման նոր կարգը, ըստ որի տնօրենին կրթության տարածքային տեսչության ներկայացմամբ նշանակում է լուսավորությունը: Այս որոշումը պարզ է, որ հակասում էր վերը նշված օրենքներին եւ, հետեւաբար, կյանք չէր մտնի: Կոլեգիայի որոշման մեջ կար նաեւ դրական մի պահ. հաստատվեց տնօրենի տարիքային սահմանափակման թիվը: Որոշմանը յուրովի արձագանքեց Երեւանի գործկոմը, որն էլ իր հերթին իր որոշմամբ (16.06.95 թ. հ. 21/7) իրեն վերապահեց Երեւանի դպրոցների տնօրենների նշանակման իրավունքը, անտեսելով շրջգործկոմներին: Արդյունքում հայտնվեցինք վերը նշված «կոտրած տաշտակի» առջեւ. երկու տնօրեն մի դպրոցում, զավեշտ չէ, ի՞նչ է:

Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության հանձնաժողովը բազմիցս քննարկել է տնօրենների նշանակման հարցը եւ եկել է միանշանակ եզրակացության: Պետական հանրակրթական դպրոցը տեղական ինքնակառավարման ենթակայության հաստատություն է եղել եւ պետք է լինի (տեղական համայնքներն են դպրոցի սեփականատերերը), մյուս կողմից որպես հաստատություն իր հիմնադիրը պետք է ունենա, որը, որպես կանոն, քաղաքային կամ գյուղական համայնքն է լինելու, բայց չի բացառվում նաեւ պետական կառավարման մարմնի (նախարարության), հասարակական կազմակերպությունների եւ անհատ անձանց հիմնադիր լինելը: Տնօրենի նշանակումը հիմնադրի իրավասությունն է, այլ բան են մեխանիզմները, ընտրություն, թե նշանակում, նախարարության հետ համաձայնեցում, թե ոչ եւ այլն: Նախարարության իրավասություններն այս բնագավառում [illegible] բնութագրի հաստատումն է եւ ատեստավորումը, որը հզոր լծակ է, եւ որով նախարարությունը կարող է մասնակցել կադրային քաղաքականության իրականացմանը ու կադրերի ատեստավորման կարգավորմանը:

Երկար ժամանակ Երեւանում եւ լուսավորությունում քննարկվում էր մեկ այլ կարեւոր գաղափար. ներդնել (ոչ պետական) տնօրենների բանկի ստեղծման գաղափարը, որի հիմնադրման մասին նույնիսկ լուսավորության կոլեգիայի որոշումը (19.04.94 թ. 44): Ըստ այդ որոշման, բանկը համալրվում է լուսավորության եւ շրջխորհուրդների միացյալ բանկ, որի խնդիրներից է [illegible] դպրոցներ եւ օժանդակել [illegible] իրենց ենթակայության դպրոցների այդ կարգով: Ցավոք, նախարարության ղեկավարության փոփոխությունը [illegible] այդ գործընթացը: Այժմ մանկավարժության հանրապետական ինստիտուտում մշակված է թեկնածուի վերապատրաստման համար անհրաժեշտ ծրագրեր եւ փաստաթղթեր, սկսվում է այդ բանկի ստեղծման աշխատանքը:

Այսպիսով կրթության մասին օրենքում, մեր կարծիքով, պետք է ամրագրել սեփականատեր եւ հիմնադիր հասկացությունները, եւ դպրոցի տնօրենների նշանակման իրավասությունը հանձնել հիմնադրին: Նախարարությունը կարող է օժանդակել այդ գործընթացի ակտիվացմանը, սկսելով եւ ներառել տնօրենների բանկը ստեղծելով: Սրանով առաջացող վերջ կտրվի իրավունքների չարաշահման ամեն մի փորձ:

ՌՈԲԵՐՏ ԶԱՔԱՐՅԱՆ,
Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության հանձնաժողովի նախագահ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՏՈՄԱԿԱՅԱՆՆԵՐ

Սլովակիան մերժեց Եվրոպական բանկի օգնությունը

Սլովակիան մերժեց Մոխովցեի ատոմակայանի շինարարությունն ավարտելու համար ֆրանսիական «Էլեկտրիսիտե դը Ֆրանս» (ԷԴՖ) ընկերությանը ֆինանսավորելու Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկի (ՎԶԵԲ) առաջարկությունը: Ընդսմին, Սլովակիան արտահայտվեց Չեխիայի նույնատիպ առաջարկությունը ընդունելու եւ նախագծի այլընտրական ֆինանսավորման նպատակով Ռուսաստանի հետ բանակցելու հնարավորության օգտին:

Ինչպես ասաց Սլովակիայի տնտեսության նախարարը կաբինետի նիստից հետո, կառավարությունը չի կարող ընդունել եվրոպական բանկի առաջարկած վարկավորության ֆինանսավորման պայմանները, որոնց համաձայն՝ մինչեւ 2000 թ. Սլովակիան պարտավոր է փակել Բոհունիցեի երկրորդ ատոմակայանը:

Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկը 412 մլն մարկ է առաջարկել Մոխովցեի ԱԷԿ-ի համար, որտեղ ավարտված աշխատանքների ծավալը կազմում է առնվազն 80 տոկոս:

Ամենայն հավանականությամբ, նախագիծը կիրականացվի Չեխիայի ատոմային մեքենաշինության «Շկոդա Պրահա» ընկերությանը, որն ավելի վաղ հայտարարել էր, թե կարող է շինարարությունն ավարտել մեկ մլրդ մարկ՝ ՎԶԵԲ եւ ԷԴՖ-ի մասնագետների առաջարկած 1,45 մլրդի դիմաց:

«Շկոդայի» առաջարկության ֆինանսավորման նպատակով միջոցներ են հատկացվել չեխական «Չեսկա սպորիտելնա» եւ «Կոմերցնի բանկա» բանկերը, առաջարկելով համապատասխանաբար 200 մլն մարկ եւ 200 մլն դոլլար: Տարեսկզբին Մոսկվայի առաջարկած 150 մլն դոլլարանոց լրացուցիչ վարկին առնչվող բանակցությունները պետք է ավարտվեն մինչեւ տարեվերջ:

Սլովակ նախարարի խոսքերով, ԷԴՖ-ն կցառունակի տեխնիկական օժանդակություն հատկացնել, իսկ կառավարությունը պատրաստ է վերանայել իր վճիռը, եթե ՎԶԵԲ-ը փոխի օգնության հատկացման պայմանները: Սլովակիան համառորեն հրաժարվում է Բոհունիցեի հնացած ԱԷԿ-ը մինչեւ 2000 թ. փակելու խոստումներ տալ, պնդելով, թե Մոխովցեի կառուցվող ատոմակայանի շինարարությունը մինչ այդ չի կարող ավարտվել:

Օրերս հրապարակված հայտարարության մեջ Սլովակիայի կառավարությունը հաղորդեց, որ Եվրամիության հետ բանակցություններ են վարվել Մոխովցեի ԱԷԿ-ի նախագծին Միության մասնակցության հնարավորության շուրջը: Սակայն Եվրամիությունը նախընտրել է նախագծում պահպանել Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկի ներկայությունը:

Հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է, որ Եվրամիության կարծիքով, նախագծին ՎԶԵԲ-ի մասնակցությունը պարզեցնում է որոշումների ընդունումը եւ նախագծի եվրոպական բնույթի խաղաղական հավաստումն է:

Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկի տնօրենների խորհրդում տարածայնություններ են տիրում Մոխովցեի ատոմակայանի կառուցման նախագծի առթիվ, որը կարող է բանկի ամենախոշոր գործարքը դառնալ Արեւելյան Եվրոպայում իր ծավալած գործունեության պատմության մեջ: ՎԶԵԲ-ի բանկատերերը պահանջում են հարցի դրական լուծում:

«ՖԻՆԱՆՇԸԼ ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

■ Ներկայումս Ադրբեջանում գրանցված է 781 համատեղ ձեռնարկություն: Ադրբեջանի արտաքին տնտեսական կապերի նախարարությունում այսօրվա դրությամբ գրանցված է 781 համատեղ ձեռնարկություն, որոնցից 360-ը կազմակերպված են Թուրքիայի, 199-ը Իրանի, 68-ը Ռուսաստանի, 37-ը Անգլիայի, 34-ը Գերմանիայի, 14-ական Մեծ Բրիտանիայի եւ Շվեյցարիայի ձեռնարկությունների հետ: «Ազերպաշան» թերթի հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանում համատեղ ձեռնարկություններ են բացել նաեւ Ավստրիայի, Բելգիայի, Դանիայի, Ֆինլանդիայի, Ֆրանսիայի, Հոլանդիայի, Չեխիայի, Սլովակիայի, Չինաստանի, Պակիստանի եւ ԱՊՀ որոշ երկրների ներկայացուցիչները.

ՆՏ

ԸՐՑԱԼ

Պոլ Գոբլը նավթամուղեր է բաժանում

«Նյու Յորք թայմզ» թերթի խմբագրական մեկնաբան Թոմաս Ֆրիդմանն իր վերջին հոդվածում ենթադրում է, որ Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ մահափորձը կատարվել է այն պատճառով, որ Վրաստանի նախագահը սատարել է ադրբեջանական նավթը Թուրքիայի, այլ ոչ թե Ռուսաստանի տարածքով տեղափոխման ծրագրին: Ռուսաստանը պնդում է, որ նավթամուղը Բաքվից գնա Չեչնիա, այնտեղից էլ Նովոռոսիյսկ: Ըստ Թոմաս Ֆրիդմանի, այդ ուղերթի համար կպահանջվի 500 մլն. դոլլար, իսկ եթե նավթամուղը Բաքվից գնա Վրաստան եւ այնտեղից էլ Թուրքիա 200 մլն. դոլլար: Նավթամուղն իր տարածքով անցկացնելով Ռուսաստանն ուզում է եւ նավթամուղի նկատմամբ վերահսկողություն եւ տարածաշրջանի հանրապետությունների վրա ճնշող ռազմական լծակ ունենալ: Թուրքիան նույնն է ցանկանում: Միացյալ Նահանգները առաջարկում է կառուցել երկու նավթամուղ, մեկը Ռուսաստանով, մյուսը Վրաստանով Թուրքիա: Միացյալ Նահանգները հույս ունի, որ այդպիսով Արեւմուտքի երկրները Ռուսաստանից կախման մեջ չեն լինի, հանձին որ Թուրքիան ՆԱՏՕ-ի հավատարիմ դաշնակիցը հակակշիռ դեր կխաղա: Իսկ Վրաստանն ու Ադրբեջանը կդառնան Ռուսաստանից ավելի անկախ: Թոմաս Ֆրիդմանը ենթադրում է, Ռուսաստանի իշխանություններին, որ Մոսկվան հակայական ճնշում է գործադրում Բաքվի վրա եւ խորհուրդ է տալիս Միացյալ Նահանգների կառավարությանն ուղղակի հայտարարել Ելցինին, որ եթե Ռուսաստանը դադարեցնի պատերազմները եւ չկխանի որեւէ ծայրահեղ ձեռնարկությունների ...սատարման ընկերությունների օգնությունը Ռուսաստանի նավթային արդյունաբերության վերականգնման գործում: Այս առիթով մեզ լավ հայտնի փորձագետ Պոլ Գոբլը ելույթ է ունեցել «Ազատություն» ռադիոկայանով: Նա ասել է. «Ես չեմ հավատում, թե Շեւարդնաձեի դեմ մահափորձը կատարվել է նավթամուղի պատճառով: Ես կարծում եմ, որ դա կապված է ներքին Վրաստանի քաղաքականության համակարգում տեղի ունեցող փոփոխությունների հետ: Երկրորդ հարցն ավելի կարեւոր է: Որտեղո՞վ պետք է անցնի նավթամուղը: Երբ տարածաշրջանում, որտեղ թալանները բռնկվում են վայրկենական, իսկ լարվածությունը պատմականորեն է պայմանավորված, մի նավթամուղն անցնի Ռուսաստանով, մյուսը Թուրքիայով, երրորդը Իրանով, չորրորդը սեւծովյան ափով, ապա այդ երկրներից յուրաքանչյուրը ադրբեջանական նավթի արտահանումից կստանա իր մասն անխուսափելիորեն այն բանից, թե որ ուղղությամբ եւ ինչ խողովակներով է տվյալ պահին հոսում նավթը»:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ

Օզոնային անցքը Եվրոպայի չափ է

ՄԱԿ-ի փորձագետները պարզել են, որ Անտարկտիդայի վրա օզոնային անցքը նախկինից անհամեմատ արագ է աճում: Մեկ տարում այն կրկնապատկվել է, հասնելով Եվրոպայի մակերեսին 10 մլն. քառ. կիլոմետրի: Գիտնականները հայտարարում են, որ օզոնի շերտի 1 տոկոս նվազումը հանգեցնում է ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման 1,5 տոկոս ավելացման: Օզոնի շերտը քայքայվում է արդյունաբերական գործունեության արգասիքներ քլորի եւ բրոմի միացություններ արտանետվելու հետեւանքով:

ՍՏՈՐԻԵՅԹԵԴ ՊՐԵՍ

ԱՍԻԱ

Պեկինը Ղազախստանին խոստանում է անվնաս միջուկային պայթեցումներ

Խորհրդային ժամանակաշրջանում անցկացված 526 միջուկային պայթեցումների հետեւանքով Ղազախստանի տարածքում ռադիոակտիվություն է ենթարկվել կես միլիոն մարդ: Այդ մասին Պեկինում մամլո ասուլիսում հայտարարեց Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը: Բնականաբար, այժմ Աստանայում մտահոգում են Չինաստանի միջուկային փորձարկումները, որոնք անցկացվում են Ղազախստանի սահմանից ոչ հեռու: Վերջին երեք տարիներին Նազարբաեւն այդ մասին հաճախ էր խոսում չինացիների հետ: Չինաստան կատարած իր վերջին այցի ժամանակ Նազարբաեւին հաջողվեց էական զիջումներ ստանալ: Պեկինը համաձայնեց ստեղծել համատեղ չին-ղազախական հանձնաժողով, որը կհետեւի ստորգետնյա պայթեցումների վայրում տիրող բնապահպանական իրադրությանը եւ կհայտնի դեմի Ղազախստան ռադիոակտիվության հնարավոր տեղաշարժերի մասին:

Սակայն դեռ պարզ չէ, թե հանձնաժողովը երբ ձեռնամուխ կլինի աշխատանքի եւ ինչպիսի լիազորություններ կունենա: Չին ղեկավարների ասելով, մակերեւույթի վրա ռադիոակտիվ նյութերի արտանետման վտանգ գոյություն չունի: Մինչդեռ գերմանացի հետազոտողները, որոնք անցյալ տարի եղան Գոբի անապատում, հայտնում են, որ փորձարկումներից անմիջապես հետո մերձակա շրջաններում ռադիոակտիվության մակարդակը կտրուկ աճում է:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»
14 սեպտեմբեր

TRT

Դուբլինյան հանդիպում. Բազմազգ ուժե՞ր Հյուսիսային Իրաքում

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն՝ Քրդստանի դեմոկրատական կուսակցության եւ Քրդստանի հայրենասիրական միության ներկայացուցիչների միջեւ ԱՄՆ-ի անմիջական նախաձեռնությամբ կազմակերպված բարձր մակարդակի հանդիպման աշխատանքները Դուբլինում շարունակվում են: ԱՄՆ-ը հայտարարեց, որ Հյուսիսային Իրաքում կայունության ապահովման համար Թուրքիայի հետ համագործակցում է: ԱՄՆ-ի արտգործնախարարության բանբեր Նիկոլաս Բյորնսը լրագրողներին ասաց, որ տարածաշրջանում կայունության ապահովության ուղղությամբ ձեռնարկվող քայլերը միջազգային նշանակություն ձեռք բերելով հանդերձ՝ «արտակարգ» համարել չի կարելի, իսկ ինչ վերաբերում է այստեղ առկա բազմազգ ուժերին, ապա դրանք մի քաղաքային ուժեր են: Ապա Բյորնսը ավելացրեց, որ Հյուսիսային Իրաքում կայունության ապահովման նպատակով ձեռնարկվող միջոցառումների շրջանակում Անգլիայից բացի, կդրվի նաեւ մյուս դաշնակիցների մասնակցության հարցը:

Իսլամական ժողովը որոշեց օգնել Բոսնիայի մահմեդականներին

14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, TRT: Մալայզիայի մայրաքաղաք Կուալա Լումպուրում տեղի են ունենում Բոսնիա-Հերցեգովինայի հարցով իսլամական վեհաժողով կազմակերպության անդամ երկրների շփման խմբի հանդիպումները, որին մասնակցում են 14 պետությունների ներկայացուցիչներ: Խորհրդակցությունում, ուր Թուրքիան ներկայացնում է ազգային պաշտպանության նախարար Մեհմեդ Գյոլհանը, որոշվեց բացի ռազմական օժանդակությունից, ցուցաբերել նաեւ մարդասիրական եւ տնտեսական բնույթի տարաբնույթ օգնություն: Այդ նպատակով որոշվեց ստեղծել օգնության աշխատանքների կոորդինացման խումբ, որի կազմում տեղ գտավ նաեւ Թուրքիան:

Գ. Չ.

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Պատվարժան նախագահ, երկու հարյուր խոսքը գործի կեսն էլ չարժի»

Իրանական «Աբրար» օրաթերթի օգոստոսի 12-ի համարում զետեղված հոդվածն առանց որեւէ կրճատումների ներկայացնում ենք:

Ներքին իշխանության համար պայքարում Գորբաչովի հաղթանակից հետո, Ալիեւը զավթելով նախկին ԽՍՀՄ-ի քաղաքական երկնակամարի երկրորդ աստիճանից, հանգրվանեց Նախիջեւանի հանրապետությունում, հանգրվանելով լուրջ բեռնաթիների մի կողմից Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատին, մյուս կողմից Հայաստանին: Սակայն Իրանի ցուցաբերած բազմակողմանի օգնության շնորհիվ, Նախիջեւանում շարունակվում ու ամրապնդվում էր Ալիեւի քաղաքական գործունեությունը:

Գանձակում ծագած զինված ապստամբությունը նրան հնարավորություն տվեց Բաքվում նորից իշխանության հասնելու իր նպատակներն իրագործել: Նա Բաքու մտավ որպես հերոս եւ հենվելով Ադրբեջանում իր անցած տարիների իշխանության նվաճումներին, նորից նստեց իշխանության գլուխ: Այդ ժամանակ նրա առաջին քայլերից մեկը Իրանի հետ բարեկամություն հաստատելն էր, որը հնարավորություն էր տալիս օգտվել Իրանի հաղորդակցական ուղիներից, արտաքին աշխարհի հետ ունեցած կապերից, ինչպես նաեւ օգտագործել Թեհրանի քաղաքական կարողությունները Ղարաբաղի պատերազմը շատափոյթ լուծելու համար:

Բայց Ալիեւն այլ փափագներ էլ ուներ: Իր տեղն ամրապնդելուց հետո սկսեց ունենալ մինչ այդ ցուցաբերած քաղաքականությունը: Դա արտահայտվեց Իրանի հետ նավթի

կոնսորցիումում համագործակցելու պայմանագիրն անվավեր դարձնելով, Կասպից ծովի նոր կարգավիճակի հաստատման շուրջ տարակարծիք լինելով, իրանցի զբոսաշրջիկներին ստորացնելով, սրան ավելացնենք նաեւ ՆԱՏՕ-ին համագործակցելն ու Իսրայելի հետ փոխհարաբերությունների ընդլայնումը: Այս գործողությունները դեմ են Ադրբեջանի շահերին:

Բացի սրանից, անցած շաբաթների ընթացքում զգալի ...ասով Բաքվում հակաիրանական քարոզչությունը, որը ոչ մի ձեւով չի կանխվում ղեկավարության կողմից:

Սակայն այս անգամ Ադրբեջանի ղեկավարներին ոչինչ չխանգարեց, անցյալի նման, Իրանի արտգործնախարարի հետ հանդիպման ընթացքում բարեկամության եւ «մեծ եղբոր» հետ համագործակցելու խոսքեր ասելուն:

Այսպիսի քաղաքականությամբ, շարունակում է առաջնորդը, օտարերկրյա հովանավորությամբ եւ երկրի ներսում ընդդիմադիր կուսակցությունների արգելմամբ Ալիեւը նպատակ ունի երկարաձգել իր կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների հաղթանակ ապահովելը այն դեպքում, երբ իշխող հարեւաններն զգալի նրա անկայուն գործելակերպից, չեն կարող վստահել բարեկամական հավաստիացումներին:

Պատվարժան նախագահ, խոսքերով անկեղծության ու հավատարմության հավաստիացումներ անելը բավական չէ, պետք է գործով այն ապացուցել: Լավ կլինի ձեր աշխատանքային կյանքում այս ցուցանակը. «Երկու հարյուր խոսքը գործի կեսն էլ չարժի»:

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ

«Թալիբանը» հաստատում է շարիաթի օրենքը

«Թալիբան» շարժման կողմից գրավված Աֆղանստանի արեւմտյան մասում այսուհետեւ կգործի շարիաթի օրենքը: Ինչպես հայտնեց Բի-բի-սի ռադիոկայանը՝ Հերաթ քաղաքում կառավարական հիմնարկների պաշտոններում շարժումն արդեն սկսել է նշանակել մուսուլման հոգեւորականներին: Թալիբները աշխատանքից հեռացրել են պետական ծառայության մեջ գտնվող բոլոր կանանց, բացի բժշկուհիներից եւ բուժքույրերից: Հայտարարվել է, որ կանայք ոչ մի տեղ չպետք է աշխատեն: Փակվել են իգական դպրոցները: Միաժամանակ հայտարարվել է, որ ներում է շնորհվում բոլոր նրանց, ովքեր սերտ համագործակցել են նախկին ղեկավարության հետ:

Ըստ Աֆղանստանի պաշտպանության նախարարության հաղորդագրության՝ «Թալիբան» շարժման աշխարհազորայինները եւ մոտավորապես 400 պակիստանցի վարձկաններ պատրաստվում են գրոհել մայրաքաղաք Քաբուլ: Քաբուլում հրապարակված հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է, որ կառավարությունը սպասում է, թե հարձակումը կսկսվի առաջիկա մի քանի օրվա ընթացքում: Հիշեցնենք, որ «Թալիբան» շարժումը կազմակերպվել է Պակիստանում սովորող աֆղանցի մահմեդական ուսանողների կողմից: Մինչեւ անցյալ տարի, երբ շարժման կողմից գրավվեց Աֆղանստանի հարավում գտնվող Կանդահար քաղաքը եւ հայտարարվեց, որ երկրից կհեռացվեն բոլոր պատերազմող անհատ խմբավորումները, նրանց մասին երկրի ներսում ոչինչ հայտնի չէր:

Գ. Է.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Տարիներ առաջ, 1986 ին լոյս տեսած իր երկրորդ «Երգեր ծանօթ դարպասի մօտ» ժողովածուում Նորիկ Լեռնեանը զուսպ, ընդունակ, անկեղծ կեանքի ու խերի ոգեշնչութեան, ծայրծակ... ու հարութեան իրական զգացումներով էր լցված մօտեցող ծանօթ դարպասի մօտ: «Արձագանք» բանաստեղծութեան մէջ գրում էր.

Ներքին արձագանքի ձայնը լսելով
Ով որ հեւիհեւ գնա դաւերը,
Նա պիտի զգա եւ մահը ծմռան,
Եւ պիտի դառնա այս գարնան տէրը:

Սակայն արձագանքը, որ այնքան խաղաղ մի առօրեա էր խոստանում,

Քանեորորդ դարն չափարած՝
Քսանմէկին արդէն անցանք...
Երանի տանք տեսնողներին
Կամ համարենք տեսնելն հանցանք:

«Յամաստուած խնիերի մէջ...»

Իրականութեան հեղաբեկումների մէջ կորչում է մարդը. բանաստեղծը եւս է նայում անցած կեանքին վերադարձելով ծննդավայր Բաղդադի հրեշտակապարկ երկինքը, կեանքի բարձրունքներով իրեն բաժին ընկած փորձութիւնները, կրած հոգեկան տվայտանքները («Ես ճամփա ընկա դեպի գոյութիւն»), նոր օրերի խաբուսանքի դեմ հանդիման փորձում պատասխանել մանկութեան անդով են ծածկում հոգեկան արցունքները, դիմակով ծածկում էության խակական դեմքը, որ ճշմարտութեան ծարավ հոգիները ծվատվում են ներքին պայքարի ափերի մէջ:

Եւ ընդհարվում են ցաւոտ ու լի մէջ

Մի խեղճ բանաստեղծ...
Եւ մեծ խեղկատակ:

«Շռւնց»

Սակայն, այնուամենայնիվ, կեանքն ու ցաւօտն աւելի գունեղ են բանաստեղծի մէջ: Նորիկ Լեռնեանի որոնումներ մէջ էլ այլի է ընկել ներքին կենսական ջիղի անընդհատ գոյութեամբ: Եւ ահա այս ան-

ԱԶԳԻ» ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Բանաստեղծը ճշմարտութեան սահմանագծում

բանաստեղծի առջեւ բաց արեց բոլորովին այլ մի իրականութեան վերջերս «Ակմ Մանուկեան» մասնաճաշով հրատարակուած «Խոսքեր դաստի պակլինում» նոր ժողովածուում արտացոլված ներքին ու արտաքին կեանքի նշանները զուրկ են այդ հանգստութիւնից, աւելին ընչվում են տագնապներով ու մտավախութեամբ, ցավերով ու տառապանքով խոհերով: Սա մի իրականութեան է, ու կեանքն ու ժամանակը «մնում տեառթեան դիպակն են տանում», իսկ «ճշմարտութեան կրակը անընդ տրտմում է դեռ իր բորբոքումին», որ բացվել ու չեն փակվում ծնօոան դարպասներ՝ ցուրտ ու խաւար, մարդը թվում է առավել մոտ ու առեղծվածային, արժեզրկվել է ամեն ու խճճվել է սուտ ճշմարտին, մի իրականութեան, որ «խաղաղներում... կեղծավորի» մարդիկ ապրում են «դրախտի նման շներերի մէջ», զավեզում կամանց արհեստական գեղեցկութեանը եւ լուսաբացին հիւսվեր ... Մերձնիքին», որ վերջապես ավանդական ոչ մի հրաշք չի մնացել «ծնեներից այն դատական» ու տագնապ կա գրում, մեծ մի տագնապ մօտեցող 21 րդ դարի Արայայի հանդեպ

խաբար հուշերի ճաղցրութեան ու անմեղութեանը («Հանգիստ»): Երբեմն նրան այցելում են հոգեկան ամուրի պահերը, երբ կեանքը մեզ թվում է սովորական խաբկանք («Վիճակ»), երբեմն պարզապես տառապում անզորութեամբ, որը պարզվում է «մենութիւնից ծնվող անբուժելի ախտ է» («Պարզված է»), եւ այդ ամենից իր էութիւնը իրեն պատկերանում է «ողջես բերի ճանդակ»... Մարդը, իհարկե, հակասութիւնների կծիկ է կեանքի տխեղծուկան առեղծվածների մէջ: Երկրային մարդու անմեղութեան հարցը մարդկային գոյութեան անլուծելիներից է: Լեռնեանը նոյնպես ունի իր խոստովանութեան պահը հիշենք «Լխված օրագրեր»-ից

Ես տէրն եմ իմ հոգու,
Բայց մարմնիս գերին...

Եւ նա էութեան մէջ չի փոխվել, ժամանակի փայլփլումներ ի զօրու չեն դիպչելու բանաստեղծի հոգու նվիրական լարերին

Ինձ կյանքը բնավ չվերափոխեց.
Անձրեւը դարձյալ զարմացնում է ինձ:
...Նոյնն եմ մնում ես-անփույթ մի ճերմակ:

Միայն թե դժվարացել է Արդարի ու Գեղեցիկի որոնումը «ճշմարտութեան սահմանագծում», ուր ծիծա-

ղամ էլ, չնայած հոգեկան կորուստներին, ցավերին ու տագնապներին, նա լի է վճռականութեամբ չհանձնվելու, պայքարելու եւ տոկալու

Գիշերն ինչքան էլ երկարի, տեւի,
Գտնելու եմ իր մահվանը վարկած:
Եւ կընթանամ այս ճամփով դեպի լույս՝
Մութի դեմ անվերջ միշտ մրցելով...
...Չեր պղտոր հոգուց երգը փրկելով:

Վճռականօրեն հավաստելով, որ իրեն կարող են վաճառել, բայց գնել չեն կարող, բանաստեղծը մեկ փրկութեան ձեւ է մեկնում մարդկանց, մեկ փրկութիւն աղերսում նրանցից

Գոնէ փրկեցէք կորչող տեսակս:

«Կարմիր գիրք»

Եւ միակ բանը, որ անկասկած էութիւն է իր համար, Հայրենիքն է կեանքի նման հավերժ ու անճառելի: Եւ անխաբար է նրա հարատեւութեան բանաստեղծի հավատը

Թեեւ չգիտեմ սկզբի մասին,
Բայց հավատում եմ, որ չունես վախճան,
Որպես հավերժի ճամփորդ կհաղթես՝
Սովի սպառնալիք եւ վախի երգան:

«Որրան»

Հուսանք, որ գալիք ժողովածուներում կեանքը աւելի մեծ կիմնէր կսա բանաստեղծին հոգեկան ճշմարիտ պահերի համար:

ՊԵՏՐՈՍ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱԶԳԱԳԻՐ

Պարոնյան թատրոն

Այսօր երաժշտական կոմեդիայի թատրոնը կներկայացնի Գոլդոնիի «Հյուրանոցի տիրուհին» ներկայացումը: Սկիզբը՝ ժամը 16 ին:

«Արիոն» թատրոն

Այսօր Էդգար Էլբակյան «Արիոն» թատրոնը ժամը 12 ին երեխաների համար կներկայացնի Արմեն Էլբակյանի «Այբ, բեն, գիմ եւ կողոպուտ» ներկայացումը: Վաղը, ժամը 16 ին, թատրոնի բեմում հանդիսատեսը կդիտի Զորայր Խալափյանի «Միրո տարբեր նվագներ» ներկայացումը: Սկիզբը՝ ժամը 16 ին:

Դրամատիկ թատրոն

Այսօր թատրոնը կներկայացնի Շեքսպիրի «Յուլիոս Կեսար», իսկ կիրակի օրը Գրուշասի «Բեատրիչե» բեմադրութիւնները: Ներկայացումների սկիզբը՝ ժամը 15 ին:

ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ ԱԶԳԱԳԻՐ

«Հայերը՝ համաշխարհային կինոյին» փառատոնն՝ այսօր

Այսօր Մոսկվայում անցկացվող «Հայ մշակույթի օրերի» շրջանակներում կանցկացվի 2 միջոցառում:

Ժամը 15 ին, Ֆոտոկենտրոնում կբացվի «Երկիր եւ մարդ» լուսանկարչական ցուցահանդեսը (որի մասին մեր թերթի սեպտեմբերի 1 ի համարում աւելի մանրամասն ենք գրել), որը ներկայացնում է 13 լուսանկարչի մոտ 100 աշխատանք:

Երկրորդ խոշոր միջոցառումը՝ «Հայերը՝ համաշխարհային կինոյին» փառատոնը, ժամը 17 ին կբացվի կինոկենտրոնում՝ Արտավազդ Փելեշյանի «Մենք» ֆիլմով: Կինոփառատոնի ֆիլմերը ներկայացնելու են Արտավազդ Փելեշյանը եւ Գարեգին Զաքոյանը: Խոսելով փառատոնի կոնցեպցիայի մասին՝ Ազգային ֆիլմադարանի տնօրեն Գարեգին Զաքոյանն «Ազգին» տեղեկացրեց, որ կինոյի 100 ամյա պատմութեան մեջ փառատոնը նպատակ ունի ցույց տալ համաշխարհային կինոյում հայերի ներդրումը: Այդ իսկ պատճառով փառատոնում ներկայացվելու են կինոլեզվի զարգացմանը նպաստած 6 հայ ռեժիսորներ՝ Համո Բեկնազարյան, Ռուբեն Մամուլյան, Սերգեյ Փարաջանով, Արտավազդ Փելեշյան, Ֆրունզե Դովլաթյան, Ատոմ Էգոյան: Բացի հայ կինոյից, Համո Բեկնազարյանը հիմնադրել է նաեւ վրաց կինոն: 20 ականներին Բեկնազարյանը ստեղծեց «Վոստոկֆիլմ» կինոստուդիան, որը ԽՍՀՄ ում ապրող փոքր ազգերի կյանքին նվիրված ֆիլմեր էր նկարահանում: Փառատոնում ներկայացվելու են նրա՝ նանայների մասին պատմող «Իգդենբու» եւ Վրաստանում նկարահանած «Նաթելա» ֆիլմերը: Երկրորդ ռեժիսորը՝ Ռուբեն Մամուլյանը, կինոյի պատմության մեջ առաջին անգամ ձայնը եւ գույնն օգտագործեց դրամատուրգիական գործառույթում: Փառատոնում կներկայացվեն Մամուլյանի երկու՝ «Դոկտոր Ջեկիլ միստր Հայդ» եւ «Քրիստինե թագուհին» ֆիլմերը: Հաջորդ ռեժիսորը՝ Սերգեյ Փարաջանովը, կինոյում նոր կինո ստեղծեց, նոր ուղղություն, կինոյում կերտեց մի շարք ազգերի պոետական արժեհամար: Կինոլեզվի բարեփոխիչ (մանավանդ՝ մոնտաժի գծով) Արտավազդ Փելեշյանի համարյա բոլոր ֆիլմերը կցուցադրվեն փառատոնի ընթացքում: Պարոն Զաքոյանի ասելով, 60 ականներին ռուսական կինոյի ռեժիսորների առաջին շարքում էր Ֆրունզե Դովլաթյանը, որի ֆիլմերից երկուսը՝ «Առավոտյան գնացքները» եւ «Մենավոր ընկուզենին», նույնպես կմասնակցեն փառատոնին: Ներկայացված ռեժիսորներից ամենաերիտասարդը՝ Ատոմ Էգոյանը, առաջինն էր, որ կինոյում դրամատուրգիական գործառույթում օգտագործեց վիդեոն: Փառատոնի շրջանակներում կցուցադրվեն նրա 2 ֆիլմերը՝ «Օրացույցը» եւ «Դեր խոսքերով»:

Փառատոնի շրջանակներից դուրս ուրիշ լուծելիք խնդիրներ էլ կան: Ռուսաստանի ազգային ֆիլմադարանը, ըստ 1992 ին երկու երկրների ստորագրած փաստաթղթի, Հայաստանին պիտի տրամադրի իրենց մոտ եղած հայկական ֆիլմերի պատճենները: «Բայց եթե Մոսկվան ասի՝ եկեք հենց վաղը տարեք, նախ՝ փող չունենք, հետո պահելու տեղ էլ չկա»: Դեռեւս պարզ չէ, թե Ազգային ֆիլմադարանն իր բնակարանամուտը երբ եւ որտեղ է տոնելու: Մշակույթի արժեքների հայրենադարձն անհրաժեշտ է, իսկ պարոն Զաքոյանի անհանգստությունը միայն Հայաստանի ազգային ֆիլմադարանի դեռեւս չճշտված հասցեում չպիտի հնչի:

ԱՍ. Հ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ա եւ Մ»-ն լոյս ընծայեց 3 նոր գիրք

«Աննա եւ Միֆայել» (Ա եւ Մ) հրատարակչութիւնը, որը XX դարի ֆրանսիական գրականութեան առաջին անգամ հայերէն ներկայացնելու դժուար խնդիրն է իրականացնում, հանձին նախնին լոյս ընծայեց Ժան Անույի պիեսներ գործութիւնները: Մոտ 260 էջանոց գիրքը ներառում է «Էվրիդիկե», «Ժամադրութիւն Սանլիսում», «Մեդեա» ստեղծագործութիւնները Վարդան Նալբանդյանի թարգմանութեամբ: Օգոստոս ամսին «Ա եւ Մ»-ն ընթերցողի սեղանին դրեց հաջորդ երկու նշանավորների գործերը Պոլ Էլյուար, «Բանաստեղծութիւններ» եւ Սեն Ժոն Պերս, «Դաշտեր», «Անաբասիս»: Էլյուարը թարգմանել են Նվարդ Վարդանյանը եւ Աննա Հակոբյանը, Սեն Ժոն Պերսը Աննա Հակոբյանը: Հարկ է նշել, որ երկու գրքերում էլ հայերեն թարգմանական տեքստին զուգահեռ ներկայացված է ֆրանսերեն բնագիրը, տեքստերն ուղեկցվում են մեծ նկարիչների (Պիկասո, Դալի, Էռնստ, Չյուրլիոնիս, Միրո եւ այլն) գործերի լուսանկարներով: 2 գրքերի շապիկների ձեւավորումը մասնակցել է «Ա եւ Մ» հրատարակչութեան ամենակրտսեր անդամը 8 ամյա Արմեն Դանիելյանը: «Ազգը» տեղեկացել է, որ Աննա Հակոբյան եւ Միֆայել Դանիելյան ամուսինների կողմից ստեղծված «Ա եւ Մ» հրատարակչութիւնը ստեղծվել է Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան աջակցութեամբ, իսկ տպագրված գրքերն օժանդակութեամբ են ստանում Ֆրանսիայի արտաքին գործոց եւ մշակույթի նախարարութիւնների կողմից: Այսօր ամուսինները Ֆրանսիայում են գտնվում: Աննա Հակոբյանը «Սեն Ժոն Պերսի թարգմանական դժվարութիւնները» թեմայով գիտական բեկ է դասախոսելու Պրովանսի համալսարանում, իսկ Միֆայել Դանիելյանը նոր պայմանագրեր է կնքելու ֆրանսիական տարբեր հրատարակչութիւնների հետ: Վերջին երկու գրքերը «Ա եւ Մ»-ն նպատակ ունի վաճառել նաեւ Ֆրանսիայում:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Շ. Տանամեցյանի նոր գիրքը՝ «Սփյուռք»

Գրողների տանը սեպտեմբերի 15 ին կազմակերպվել էր Շուշիկ Տանամեցյանի վերջին՝ «Սփյուռք» բանաստեղծութիւնների ժողովածուի քննարկումը: Գիրքը գրախոսեց գրականագետ Աբգար Ափինյանը, քննարկմանը մասնակցեցին նաեւ ավագ գրչակիցները՝ Հենրիկ Էդոյանը, Սիլվա Կապուտիկյանը, Մարո Մարգարյանը եւ այլոք: Նշվեց, որ թեպետեւ բանաստեղծութիւնները հյուսված են ե՛ւ հայ, ե՛ւ ժամանակակից եվրոպական գրականութեան մոտիվներով, այնուամենայնիվ, այն սիրելի է անգամ ավանդապաշտ գրողների համար: Բաց տեղը թերեւս կենսագրութիւնից հրաժարվելն է, որը բանաստեղծուհին մեկնաբանեց յուրովի. «Իմ կենսագրութիւնը շատ նորա կայական է, իսկ բանաստեղծութիւնների թվագրութիւնը՝ իմ կենսագրութիւնն է»:

Շուշիկ Տանամեցյանի գրքի քննարկումը համարվեց օրերս տեղի ունեցած գրողների համագումարի շարունակութիւնը, ուր խոստացել էին խոսել միայն գրականութեան մասին, սակայն այն միայն երեկ հաջողվեց: Հայաստանի գրողների միութեան նախագահ Ռազմիկ Դավոյանը համառոտ ներկայացրեց Շ. Տանամեցյանի գրական կենսագրութիւնը: Լիբանանահայ բանաստեղծուհին ՀԳՄ անդամ է 91 ից, երեք բանաստեղծական ժողովածուներից մեկը հրատարակվել է Երեւանում: Լիբանանի համալսարանում հայագիտութիւն է դասավանդում, մագիստրոսի կոչումը վաստակել է Զապել Եսայանի գրականութիւնը վերլուծելու համար: Վերջերս ԵՊՀ ում գիտական թեզ է պաշտպանել «Յակոբ Օշականի ստեղծագործութիւնները» թեմայով:

Մ. Պ.

ՍՏԱՄԲՈԼ

Թուրքական արվեստի գիտաժողովին կմասնակցեն հայ գիտնականներ

Սեպտեմբերի 17-23 ին Ժնեւում թուրքական մշակույթին նվիրված 10 րդ միջազգային գիտաժողովին առաջին անգամ կմասնակցեն Հայաստանի գիտնականներ: Գիտաժողովը մեկնած Արամ Ժամկոչյանը եւ Ալեքսանդր Խաչատրյանը կներկայացնեն իրենց «Քյոթահիայի խեցեգործութիւնը» եւ «Արծիվը սելջուկյան արվեստում» զեկուցումները: Գիտաժողով են ուղարկել նաեւ Ֆրիդա Բաբայանի «Հայ վարպետների պատրաստած ծխամորճերն Օսմանյան կայսրութիւնում՝ Էլիմում» եւ Նյուրա Հակոբյանի «Անիի կիրառական արվեստը» զեկուցումները, որոնք հեռակայում կներկայացվեն գիտաժողովի նյութերն ամփոփող ժողովածուի մեջ:

«Սա առաջին հայ-թուրքական գիտական համագործակցութիւնն է: Նախկինում Թուրքիայի տարածքում հայերն ստեղծել են հարուստ մշակույթ, որն, անկասկած, հարստացրել է նաեւ ժամանակակից թուրքական արվեստը», ասաց Ն. Հակոբյանը:

Ըստ նրա, գիտաժողովի կազմակերպիչներն առանձնապես հետաքրքրված են Քյոթահիայի խեցեգործութեամբ, որի բազմաթիվ նմուշներ պահվում են Հայաստանի պատմութեան թանգարանում: Հայտնի է, որ 17-18 րդ դարերում Քյոթահիայում գործել է հայ վարպետների մոտ 34 խեցեգործական արհեստանոց:

Նշենք, որ թուրքական արվեստին նվիրված գիտաժողովը տեղի է ունենում երեք տարին մեկ Ժնեւի համալսարանի նախաձեռնութեամբ:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Գիտնականների մեծարումը պատմութեան թանգարանում

Պատմական գիտութիւնների դոկտոր, ազգագրագետ Վարդ Բդոյանի ծննդյան 85 եւ պատմական գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր, դրամագետ Խաչատուր Մուշեղյանի ծննդյան 75 րդ տարելիցներին նվիրված ցուցահանդես երեկ բացվեց հեռ... Գիտութիւնների Ազգային ակադեմիայի հնագիտութեան եւ ազգագրութեան ինստիտուտի եւ պատմութեան պետական թանգարանի գիտական խորհուրդների համատեղ ընդլայնված նիստը: Թանգարանի տնօրեն Ալբերտ Շահնազարյանը, ԳԱԱ-ի փոխնախագահ Գագիկ Սարգսյանը, գիտական քարտուղար Վլադիմիր Բարխուդարյանը, առաջատար գիտաշխատող Նազիկ Ավագյանը, Ռուբեն Վարդանյանը եւ ուրիշներ բարձր գնահատեցին բազմավաստակ հայագետների արժեքավոր գիտական ներդրումները, մարդկային արժանիքները եւ իրենց փորձն ու գիտելիքները սերունդների փոխանցելու նրանց ձգտումները:

ՅՈՒ. Ս.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Մարզական**

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ուժային նախարարությունը ցույց տվեց իր «ուժը»

ՆԳ նախարարություն-ԱԳ նախարարություն՝ 4-2

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Նույնիսկ ղպստոնմյան խաղերի ժամանակ «Հրազդան» մարզադաշտի կենտրոնական մուտքի մերձակա հրապարակում այնքան ավտոմեքենաներ չէին լինում, ինչպես եռեկ: Պատճառը պարզ էր: Հանդիպում էին Հայաստանի ներքին և արտաքին գործերի նախարարությունների ֆուտբոլային հավաքականները: Իսկ ՆԳՆ-ի աշխատակիցների «Հրազդան» մարզադաշտ համար հատուկ անցաթղթեր պետք չէին: Առպարեզ էին դուրս եկել ՆԳ փոխնախարարներ Լեւոն Հարությունյանն ու Վահան Պապոյանը, ֆինանսական վարչության պետ Ալեքսան Ալեքսանյանը, ՆԳՆ-ի կադրերի և ուսումնական գծով գլխավոր վարչության պետ Տիգրան Գրիգորյանը, հետևք պաշտպանության վարչության պետ Լեւոն Դավթյանը, ԱԳՆ-ի տնտեսական առարողակարգի վարչության պետ Վահան Չարխախչյանը և ուրիշներ: Թիմն էին այդ կարեւոր խաղին նախապատրաստել էին ԱԳՆ-ի միջնաների բաժնի վարիչ Գեւորգ Մելքարյանը և ՆԳՆ-ի ֆիզիկական պատրաստակարության ու սպորտի բաժնի պետ, փոխգնդապետ Ալբերտ Այդինյանը: Խաղն ակսիվ սկսեցին ԱԳՆ-ի ֆուտբոլիստները, և ԱՊՀ երկրների վարչության աշխատակից Վլադիմիր Կարապետյանը 5-րդ րոպեին բացեց հաշիվը: 26-րդ րոպեին ֆինանսական հետախուզության վարչության աշխատակից Արամ Վարդանյանը հավասարեցրեց հաշիվը: Թվում էր, «պաշտպանական» խաղում անհնարինը մրցավարի գործն է: Սակայն, բարձրագույն կարգի մրցավար Պողոս Բեքյանը նույնիսկ համարձակվեց 11 մետրանոց հարված նշանակել ՆԳՆ-ի դարպասը: Հյուրատնտեսական վարչության աշխատակից Դավիթ Աբանեսյանը հաշիվը դարձրեց 2-1: Սակայն բոլորին պարզ էր, որ ԱԳՆ-ի նույնիսկ ֆուտբոլային «հնարավորություններն» անհամեմատ մեծ են մրցակցից: Հետեւեցին մի շարք փոփոխություններ: Թարմ ուժերը բառն լիցք հաղորդեցին խաղին: ՆԳՆ-ի աշխատակիցները լավ գիտեն, որ ընդհանրապես պետք է բոլոր բնագավառներում, նույնիսկ ֆուտբոլում: Ուստի ամենավճռական պահին աստղերը դուրս բերեցին ընդհանրապես ԽՍՀՄ նախկին չեմպիոն Աշոտ Ավետիսյանին և գեներալի Ասոմ Պողոսյանին: Վերջիններս անմիջապես տեղ գրավեցին պաշտպանությունում: Ընդհանրապես ֆուտբոլիստներով հատուկ պաշտպանությամբ ՆԳՆ-ի խաղացողները համարձակորեն նետվեցին առաջ: Նրանք իրար ետեւից գոլային պահեր ստեղծեցին մրցակցի դարպասի մոտ: Երբ վտանգավոր գոտում նշանակվեց տուգանային հարված, ԱԳՆ-ի գործերի կառավարիչ Գագիկ Պետրոսյանը պաշտպանության տակտիկայի նոր տարբերակի առաջարկություն արեց երեքով պատ կազմել: Սակայն դա էլ չօգնեց: Արամ Վարդանյանն իրար ետեւից երկու անգամ գրավելով ԱԳՆ-ի դարպասը, դարձավ հերոսի կերպար: Իսկ հանդիպման վերջակետ դրեց ֆինանսական հետախուզության վարչության պետ Ալեքսան Ալեքսանյանը, որը հաշիվը դարձրեց 4-2: Մի քանի գոլային պահեր ձեռքից բաց թողեց փոխնախարար Վահան Պապոյանը: Իր ներկայությամբ գործընկերներին ոգեւորեց ՆԳ փոխնախարար Հովիկ Հունանյանը: ՆԳՆ-ն ցույց տվեց իր «ուժը» և հաղթեց ԱԳՆ-ին: Վերջինիս ավելի վաղ հանդիպումները ՄԱԿ-ի գրասենյակի և դիվանագիտական ներկայացուցչությունների աշխատակիցներից կազմված միացյալ հավաքականի, ինչպես նաև Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանության աշխատակիցների ֆուտբոլային թիմի հետ, ոչինչ չօգնեցին:

Հավակնորդների շրջանակը նեղանում է

...ացան Հայաստանի ֆուտբոլի գավաթի խաղարկության 1/16 եզրափակչի պատասխան հանդիպումները: Լարված մրցավեճով աչքի ընկավ ԲԿՄԱ-«Արագած» հանդիպումը: 2-1 հաշվով խաղը շահեցին բանակայինները: Սակայն, քանի որ առաջին խաղում ավելի մեծ (3-0) առավելության էին հասել գյումրեցի ֆուտբոլիստները, նրանք էլ անցան հաջորդ փուլ: Այդ իրավունքը ստացան նաեւ մայրաքաղաքի «Վան» եւ ՅՄՄ թիմերը, որոնք, ինչպես եւ առաջին հանդիպումների ժամանակ, առավելության հասան համապատասխանաբար Արտաշատի «Դվինի» (4-0) եւ Երեւանի «Դինամոյի» (8-2) նկատմամբ: Թեեւ Երեւանի «Փյունիկի» եւ Հոկտեմբերյանի «Արմավիրի» երկրորդ մրցամարտը նշանակված է այսօր, կասկած լինել չի կարող, որ հաջորդ փուլ են դուրս գալու մայրաքաղաքի ֆուտբոլիստները, որոնք առաջին խաղում հասել են բացահայտ առավելության՝ 11-1:

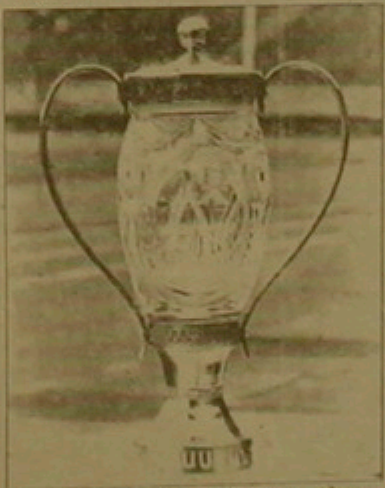

1/8 եզրափակչի խաղերը տեղի կունենան եկող տարվա գարնանը: Ահա այդ մրցափուլի զույգերը. «Արարատ»-«Լեռնագործ», «Ղարաբաղ»-«Նաիրիս», «Ցեմենտ»-«Ազնավուր», «Արագած»-«Փյունիկ», «Կոտայք»-ՅՄՄ, «Վան»-«Զանգեզուր», «Երեւան»-«Արաբկիր», «Շիրակ»-«Աստղ»: Հաղթողները որոշվելու են երկու խաղերի ընդհանուր արդյունքով:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Միքել Տեր-Զախարյանի հաջողությունը

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Մոնպելիե

Ֆրանսիայի I-ին դիվիզիոնի առաջնության 5-րդ տարի հերոսը դարձավ հայազգի Միքել Տեր-Զախարյանը: Նա իր «Մոնպելիե» թիմի կազմում «Օսերի» դեմ խաղում խփեց 2 գոլ: «Մոնպելիեն» հաղթեց 3-1 հաշվով: Երեւանցի Միքել Տեր-Զախարյանը հաշիվը բացելով 6-րդ րոպեին, այն կրկնապատկեց 31-րդ րոպեին: Բայց մի քանի րոպե անց «Օսերի» խաղացող Լապլանշի կոպիտ ուժեղ հարված ստանալով ... Տեր-Զախարյանը ի վիճակի չէր շարունակել հանդիպումը: Նրան ստիպված դաշտից դուրս բերեցին բժշկական առաջին օգնություն ցույց տալու համար: Խաղին ներկա գտնված «Մոնպելիեի» 15 հազար երկրպագուներ բացականչում էին Տեր-Զախարյանի անունը: Սրբանների ստանալով 6 կար Միքել Տեր-Զախարյանն ստիպված էր դուրս վերադառնալ: Սակայն ստիպված էր խաղի վերջին րոպեներին թիմակիցներին հետեւել տրիբունայից:

Տեր-Զախարյանը, որը 7 տարի անցկացրել է «Նանտ» թիմում և 7-րդ տարին է, ինչ խաղում է «Մոնպելիեում» ու այս թիմի ավագն է, 14 մրցաշրջան շարունակ հանդես է գալիս Ֆրանսիայի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլում:

33-ամյա Միքել Տեր-Զախարյանը ուժերի ծաղկման շրջանում է և «Մոնպելիեի» առանցքային խաղացողներից մեկն է: «Մոնպելիեի» մարզիչ, նախկին ֆուտբոլիստ Միքել Մեզին ասում է. «Միքել Տեր-Զախարյանը պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստին անհրաժեշտ բոլոր հատկություններն ունի. ավելին, նա շատ խոսող մարդ է և վստահելի ընկեր, և ես նրան վստահում»:

Միքել Տեր-Զախարյանն այսօր առանձնահատուկ ֆուտբոլիստներից մեկն է Ֆրանսիայի I-ին դիվիզիոնում, բայց միաժամանակ «ամենաժողովրդականը»:

ԽԱՉԱՏՈՒՆ

Հաշիվը մնում է հավասար

Նյու Յորքում տեղի ունեցող Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի առաջնության Կասպարով-Անանդ մրցախաղի 3-րդ պարտիան նույնպես խաղաղ ելք ունեցավ: Անանդը խաղում էր սպիտակներով, եւ կատարվեց 56 քայլ: Հաշիվը հավասար է՝ 1,5:1,5:

Կվերադառնա՞ արդյոք Կրաբեն

Աշխարհի կրկնակի չեմպիոն, բեքեթ աստեսուհի Կասրին Կրաբեն, որը ԳԴՀ փլուզումից հետո լքեց մեծ սպորտը, մտադիր է կրկին վերադառնալ: Բանն այն է, որ մրցումների ժամանակ պարզվել էր, որ նա խթանիչներ էր օգտագործել եւ դրա համար որակազրկվել էր: Ի դեմ, դրանից հետո սկսվեց նախկին ԳԴՀ սպորտին մոտիկ կանգնած դեկավարների հանցագործ գործունեության բացահայտումը: Ինչ վերաբերում է կրկին մրցասպարեզ դուրս գալուն, ապա Կրաբեն նշել է... որ ինքը չի մասնակցի օլիմպիադային ուխտադրում երկրի հավաքականի կազմում եւ Ատլանտան իրեն ամենեւին էլ չի ձգում:

ՓԱՍՏ

Մարադոնան Կաստրոյի հյուր

Արգենտինացի ֆուտբոլիստ Դիեգո Մարադոնան մտադիր է «Բոկա Խունիորս» ակումբի հետ 1997-ի դեկտեմբերին պայմանագրի ժամկետը լրանալուց հետո տեղափոխվել Կուբա, ուր նրան հրավիրել է Ֆիդել Կաստրոն: «Ես չեմ ուզում ապրել այստեղ՝ Արգենտինայում, ուր գնալով ծաղկում է եռեսպաշտությունը: Սոցիալիզմն աշխարհի ամենակատարյալ համակարգն է, ափսոս, որ այն այժմ զիջել է իր դիրքերը», նշել է հանրահայտ ֆուտբոլիստը:

ՓԱՍՏ

Միայն արդյունքներ

Չեմպիոնների գավաթ

«Դինամո» (Բաքու)-«Սելտիկ»	2-3
ԴԱԳ (Լիետավա)-«Ֆեյենորդ»	0-7
«Ժալգիրիս»-«Տրաբզոնսպոր»	2-2
«Բրյուգե»-«Շախտյոր» (Դոնեցկ)	1-0

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ

«Լենս»-«Ավենիր» (Լյուքսեմբ.)	6-0
«Բորդո»-«Վարդար» (Մակեդոն.)	2-0

ԿԱՊԵՐ

Երկու ոչ-ոքի

Արարատի «Ցեմենտի» հրավերով Հայաստանում գտնվող Իրանի Իսլամական Հանրապետության Սպահան քաղաքի ցեմենտի գործարանի «Սեփահան» թիմը 2 հանդիպում անցկացրեց մեր հանրապետությունում: 1-ին խաղը տեղի ունեցավ Արարատում և տեղի «Ցեմենտի» հետ մրցավեճն ավարտվեց ոչ-ոքի 0-0: 2-րդ խաղում «Սեփահանի» մրցակիցն էր Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության առաջատար Երեւանի «Փյունիկը»: Արովյանում տեղի ունեցած այդ հանդիպումն էլ ավարտվեց առանց գոլերի 0-0: Այսօր իրանցի ֆուտբոլիստները վերջին հանդիպումը կանցկացնեն Հայաստանում: Հարկ է նշել, որ «Սեփահանը» քաղաքային թիմ է և 20 տարի առաջ հանդես է գալիս Իրանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում:

ՍՓՅՈՒՌՔ

Մեր թղթակիցը 3-րդ մրցանակակիր

Պէյրութի Վ. Թէքէեան մշակութային միութեան շէնքի սրահում տեղի ունեցաւ սեղանի թենիսի մրցաշար: Լիբանանի առաջնութեան շեմին, որ տեղի է ունենալու «Մոն Լա Սալ»-ի մարզական համալիրում Լիբանանի ուժեղագոյն թենիսիստներն իրենց մասնակցութիւնն էին բերում ՌԱԿ «Մարտիրոս Ռսկեան» ակումբի մրցաշարին: Այն ղեկավարում էր Լիբանանի ազգային թիմի մարզիչ Մարտել Քարամեանը: Իսկ մրցումներին մասնակցում էին Պէյրութի ՀՄՄ-ի, ՀՄԸՄ-ի, ԺՕՄ-ի, «Մոն Լա Սալ»-ի, ՌԱԿ-ի, «Ատաք Ուալ Ռիադա Քֆարշիմա»-ի ուժեղագոյն թենիսիստները:

Մրցաշարի հաղթող դարձաւ 1994 թ. Լիբանանի չեմպիոն Ժոզեֆ Շալհուբը (ՀՄԸՄ), որը եզրափակիչում հաղթեց Նիզար Բարեհին 3-0 հաշւով:

Երրորդ մրցանակակիր դարձաւ մեր թերթի Պէյրութի թղթակից Հայկ Սոսկոֆեանը, որը նոյն հաշւով պարտութիւն մատնեց Ֆադի Քիվանին («Մոն Լա Սալ»): Հայկ Սոսկոֆեանը Լիբանանի սեղանի թենիսի ուժեղագոյն վարպետներից մէկն է: Երեւանում սովորելու տարիներին նա մարզւում էր հայ առաջատար թենիսիստների հետ, ապա ... բաց չթողնելով մասնակցել նաեւ մրցաշարերի:

Հաղթողները պարգեւատրուեցին ՌԱԿ «Ռսկեան» ակումբի մրցանակներով: Որպես մարզական ոգու ցոյց, հայ թենիսիստներն իրենց մրցանակները նուիրեցին Իրիսոնեա աշխատաւորների միութեան նախագահ՝ հայասէր Ռոբէր Յունեսին:

Լիբանանի առաջնութիւնից առաջ այս կարեւոր մրցաշարը համար առիթ էր փորձարկելու ուժերը: Թիմային գլխաւոր մրցանակի թեկնածուներ են «Մաանի Սալդա»-ն, ՀՄԸՄ-ը, ԺՕՄ-ն: Դժբախտաբար, Թէքէեանի մրցաշարում «Անդրանիկը» միակ հայ կական ակումբն էր, որն ունէր երկու հայ խաղացողներ... Լիբանանահայ սեղանի թենիսը խիստ կարիք ունի հայրենի մարզիչների եւ մարզիկների օգնութեան, որպէսզի վերականգնի անցյալի փառքը:

ԲԻԶՆԵՍ

Գովազդներ նաեւ մարմինների վրա

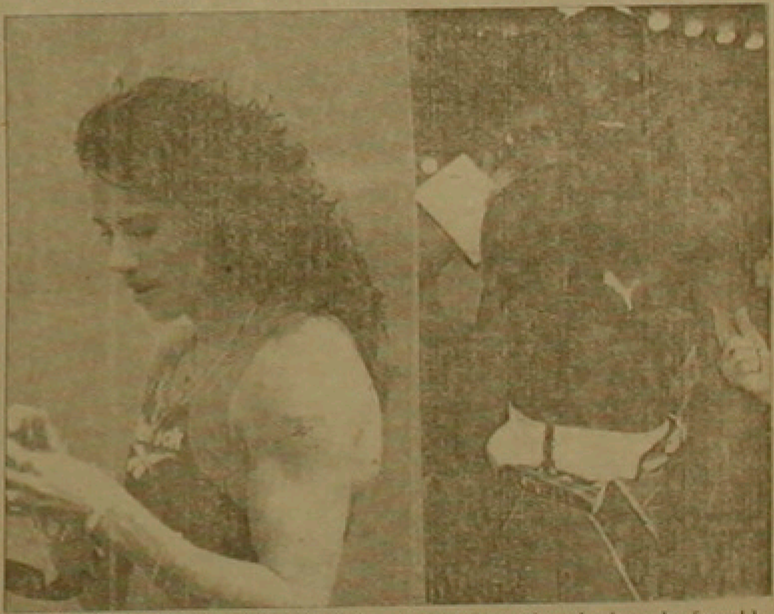

Դրամ շահելու մոլուցքը հանգիստ չի տալիս գործարար մարդկանց: Հաջողությունը հիմնականում պայմանավորված է լավ գովազդներով: Այս բնագավառում մարդկային միտքը սահման չունի: Գովազդներ կարելի է տեսնել մարզաշապիկների, խաղակոշիկների, մարզական գլխարկների, մարզիկների ակնոցների, մարզադաշտերի պաստառների վրա: Բայց այդ միտքն էլ ավելի առաջ գնաց: Վերջերս աշխարհահռչակ մարզիկների անմիջապես մարմինների վրա են դաջում խոշոր ընկերությունների գովազդները: Ձեր ուշադրությանը ներկայացված նկարներում Յոլանդա Շենն իր ոտքին գովազդում է «Ռեբոկը», իսկ 100 մետր արագավազքի աշխարհի նախկին չեմպիոն անգլիացի Լինֆորդ Քրիստին իր կրծքին «Պուման»:

Գ. Ա.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Հաշմանդամները կգրոհեն Կազբեկը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Վրաստանի մարզական ու տուրիստական կազմակերպությունների նախաձեռնությամբ և «Մոսկվա-Մախաչկալա» համատեղ ձեռնարկության հովանավորությամբ հաշմանդամների միջազգային մի թիմ փորձ է անելու գրավել Կազբեկ բարձունքը: Թիմում ընդգրկված են 5 մարզիկ Ալֆ Էնգեխարդ Նորվեգիայից, Գեորգի Կոխրեիձեն Վրաստանից, Արթուր Գրիգորյանը Հայաստանից, Վլադիմիր Կոտլյարենկոն Ռուսաստանից և Իման Հոսեյնոֆը Ադրբեջանից: Նրանք օգտագործելու են «Արխոտ» մոտոցիկլետային ակումբի մշակած հատուկ տեխնոլոգիան: Նրանց երթուղին կսկսվի Մարդի սարահարթից, 4450 մ բարձրությունից, ուր կհասնեն ուղղաթիռով: Դրանից հետո նրանք 300 մ կանցնեն մինչեւ առաջին ճամբար ու կարճատեւ դադար կառնեն:

Այնուհետև մարզիկները կանցնեն եւս 700 մ, մինչեւ հաջորդ կայանը: 3-րդ փուլով նախատեսված է գրավել Կազբեկը 5047 մ: Երեք ծրագիրը ... հաջողությամբ կավարտվի, ապա այս խումբը ... Դրանից հետո ... Երեւանում և Բաքվում:

Թարգմանեց ...

digitised by A.R.A.R.@

«ՕՐՈՐ» ՍՊԸ-ն

առաջին անգամ կազմակերպում է «Հայկունի» եւ «Արմենունի» վճարովի դասընթացներ Հայաստանի Հանրապետության օրիորդների եւ կանանց համար

«ՀԱՅԿՈՒՀԻՆ»

առաջարկում է իր օգնությունը գործերով ծանրաբեռնված ծնողներին եւ նրանց դուստրերին առօրյայում անհրաժեշտ գիտելիներ, գործնական ունակություններ (տես հավելված) ձեռք բերելու գործում:

«Հայկուհում» դասավանդող մասնագետները կարճ ժամկետում կհաղորդեն իրենց սաներին այնպիսի ծավալի գիտելիքներ, որոնց ինքնուրույն ձեռքբերումը կտեւի երկար տարիներ:

Ընդունելության սահմանափակումները նվազագույն են: Ուսման ժամկետը 3 ամիս:

«ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ»

դասընթացը նպատակադրված է շուկայական հարաբերությունների պայմաններում աշխատելու գիտելիներ ձեռք բերելուն:

«Հայկուհի» դասընթացի ուսումնական առարկաների ցանկը կլրացնեն օտար լեզուները (անգլ., ֆրանս.), համակարգիչների (կոմպյուտերների) կիրառությունը եւ գործնական տնտեսագիտությունը:

«Արմենուհու» շրջանավարտները կստանան դիպլոմներ եւ միջազգային կարգի հաստուկ վկայականներ (սերտիֆիկատներ): Նրանցից լավագույններին «Օրոր» ՍՊԸ-ի կողմից կերաշխավորվեն համաստեղ ձեռնարկություններում աշխատելու համար: Մեր կրթօջախում ստացած գիտելիքները կօգնեն Ձեզ հաջողությամբ համագործակցել արտասահմանցի գործընկերների հետ եւ ՀՀ-ում եւ նրա սահմաններից դուրս:

Գործարար կնոջ դերն ամբողջ աշխարհում օրեցօր աճում է: Չուշանալ:

«Արմենուհու» ընդունելությունը մրցութային է, ունկնդիրների թիվը սահմանափակ:

Ուսման ժամկետը 6 ամիս:

«Օրոր»-ը կօգնի Ձեզ պահպանել ազգային ինքնությունը եւ լինել ժամանակակից

Հավելված

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐ
- Խոհարարություն
- Կենցաղային վարվելակերպ
- Սպասավորում
- Բայլվածք, կեցվածք

ՏԵՍԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐ
- Հայկական ծեսեր, ավանդույթներ եւ տոներ
- Աշխարհի ժողովուրդների սովորույթներ
- Բնակարանի, կացարանի ներքին ձեւավորում
- Նորաձեւություն, տարազ
- Հագուստ, դիտույթներ, դարաշրջաններ
- Ընտանիքի տնտեսավարություն
- Ընտանեկան իրավունք
- Դիվանագիտական վարվելակերպ (պրոտոկոլ)
- Կենդանիները բնակարանում
- Տնաբույսեր, ծաղկեփնջեր

ՀԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ
- Ընտանեկան կյանքի բարոյագիտություն եւ հոգեբանություն
- Սեռաբանություն
- Կոսմետիկա (գեղարարություն)
- Հիգիենա
- Սնունդ

Պարապմունքները կանցկացվեն Արհմիությունների շենքում (Հանրապետության հրապարակ) ժամը 14.00-16.00: Խրախաբանական եւ մասնավոր անձանց հայտերը ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան 10, ԱԱ 366:

Տեղեկատու հեռախոսներ՝ 58 49 44, 58 32 29, ժամը 14.00-16.00:

ԵՎԱ

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ սովորելու 1-3 ամսյա դասընթացներում

հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- համակարգչային դասընթաց (IBM PC համակարգիչների վրա, օպերատորական գործ, WINDOWS, EXCEL, Paintbrush, DBASE, ծրագրավորման լեզուներ C, PASCAL եւ այլն,
- անգլերեն լեզու (HEADWAY, Օքսֆորդի համալսարանում մշակված մեթոդ),
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ,
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա,
- վարսահարդարություն,
- մատնահարդար:

Ավարտողներին տրվում է վկայական (սերտիֆիկատ):

Հասցեն՝ Սարյան փող., 4 (Մ. Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց) Հեռախոսներ՝ 58-21-22, 58-58-71

ԴԻՄՈՐԴ-95

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության պետականորեն արտոնագրված

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԲԻՈՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՅԻ

ինստիտուտը շարունակում է 1995-96 ուս. տարվա

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ցերեկային եւ անհատական ուսուցման բաժիններում հետեւյալ մասնագիտություններով՝

- *Հացաբուխման եւ հրուշակեղենի,*
- *Կաշվի եւ մորթու մշակման,*
- *Մսի եւ մսամթերքների,*
- *Գազանաբուծության եւ ձկնաբուծության տեխնոլոգիաներ,*
- *Գյուղ. մթերքների սանիտարական փորձաքննության,*
- *Սննդակային եւ դեկորատիվ կենդանիների բուծում:*

Դիմորդները պետք է հանձնեն ընդունելության քննություններ հայոց լեզվից (թելադրություն՝ առուգրր), կենսաբանություն, քիմիա, մաթեմատիկա եւ ֆիզիկա առարկաներից՝ ցանկացած երկուսը դիմորդի ընտրությամբ:

Կենտրոնացված համակարգի ընդունելության քննությունների դրական գնահատականները հաշվի կառնվեն:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Երեւան, Կորյունի 19 (անասնաբուժական - անասնաբուժական ինստիտուտի հանրակացարանի մասնաշենք, 2-րդ հարկ) Հեռախոսներ՝ 52-84-19, 52-99-88, 52-93-37

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1 հարկանի առանձնատուն բոլոր հարմարություններով՝ 4 սենյակ, 400 քմ հողամաս, ավտոտնակ, նկուղ եւ ռուսական բաղնիք, բոլորը լավ վերանորոգված:

Հասցեն՝ Երեւան, Շչորսի փ. 3 (Կիեւյան բլուր թաղամաս):

Հեռ. 27-15-80, 27-27-85

Զանգահարել ժամը 1:00-23:00-ը:

ՔԻՔԲՈՔՍԻՆԳ

«Պոլիտեխնիկ» սպորտային ակումբը հայտարարում է ընդունելություն՝ քիքբոքսինգ մարզաձեւի - զարգանիքները յուրացնել ցանկացողների համար:

Հասցեն՝ Երեւան, Տերյան 105, Ճարտարագիտական համալսարանի 21 մասնաշենք, «Պոլիտեխնիկ» մարզական ակումբ: Լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ ժամը 10:00-16:00-ը. 59-84-03 հեռախոսահամարով:

«Մայր Հայրենիք»

հեռուստախմբագրությունը ներկայացնում է

16 սեպտեմբեր, շաբաթ

18:00-Ռուսական համերգ
19:00-Վազգ. կարտեն. ժան Կլոդ վան Դամ
20:30-Գնացք դեպի Բրուկլին
22:00-Տեխասյան վրեժխնդրություն
23:30-Մահվան զենքը
01:00-Նորսի պատերազմը

17 սեպտեմբեր, կիրակի

17:00-«Հետույ լաւ Դոկաահ» գեղ. կինոնկար
20:00-«Աղջիկը մահվան համար» գեղ. կինոնկար
21:30-Ջոնին եւ Կլայդը
23:00-Չոռ ապամանդներ
00:30-Զգացմունքների կայարանները
02:00-Էմանուելան Կանոնով

18 սեպտեմբեր, երկուշաբթի

18.00-«Առաջին արյունը» գեղ. կինոնկար, գլխ. դերում Սիլվեստր Ստալոնե
19.30-«Հերը եւ հերոսը» գեղ. կինոնկար, գլխ. դերում Չաք Նորիս
21.00-«Բեն Հուր» գեղ. կինոնկար
24.00-«Սեւ կարիճը» գեղ. կինոնկար
01.30-«Վտանգավոր խակառակորդը» գեղ. կինոնկար

Մեր հասցեն՝ Ֆրունզեի 13, Կենցաղի տուն: Հեռ. 44-34-13

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

ՀՈՂԱՄԱՍ-ԱՅԳԻ

500 քմ տարածությամբ, Ձորաղբյուրի 2-րդ զանգվածում: Զանգահարել 58-18-41 հեռախոսահամարով:

◊

5 սենյականոց բնակարան (95 քմ), վերնահարկով (45 քմ) Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի քարե շենքում: Ընդհանուր մակերեսը 140 քմ:

Հեռ. 58-18-41, 34-25-86:

ՓՆՏՐՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց վարձով բնակարան «Բարեկամություն» մետրոյի շրջակայքում կամ Նորքի I կամ II զանգվածներում: Զանգահարել 58-24-83, 56-29-41 հեռախոսահամարներով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

սեփականացրած խանութ (120մ²): Հասցեն՝ Դավիթ Բեկ փող.

Հեռ. 531773, 531017

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

Կոմիտասի պող. քարե շենքում գտնվող 3 սենյականոց բնակարանս 2-ի եւ 1-ի հետ: Զանգահարել 250159

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

25-60 օրական հավի ճտեր: Զանգահարել 643054 հեռախոսահամարով:

ԲԱՆԿ ԿՐԵԴԻՏ-ԵՐԵՎԱՆ

"Կրեդիտ-Երևան" բաժնետիրական առևտրային բանկը ընդունում է ավանդներ դրամով և ԱՄՆ դոլարով, 3 ամիս ժամկետով, տոկոսների ամսական կամ եռամսյակային վճարմամբ, հետևյալ տոկոսադրույքներով.

դրամով
1 ամիս - 4 %
3 ամիս -15 %

Ընդունվող ավանդների նվազագույն չափը՝
200.000 դր.
կամ
300 ամերիկյան դոլար

ԱՄՆ դոլարով
1 ամիս - 2,5%
3 ամիս - 9%

Նշված տոկոսադրույքներով ավանդները ընդունվում են մինչև 1995թ. հոկտեմբերի 1-ը:

"Կրեդիտ-Երևան" բանկ
Վռամշապուհ Արքայի 2/8

հեռ. 56-60-17

ARINA

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1943 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության 15. 09. 1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@